

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Π.Μ.Σ. ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024-2025

Συντονιστική Επιτροπή (2024-2026)

Διευθυντής:

Καθηγητής Αντώνιος Καραμπατζός

Μέλη της Σ.Ε.:

Καθηγητής Γεώργιος Γεωργιάδης
Καθηγήτρια Παρασκευή Παπαρσενίου
Αναπληρωτής Καθηγητής Ζαφείριος Τσολακίδης
Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Καραγιάννης

Κοσμήτορας: Καθηγητής Κωνσταντίνος Χριστοδούλου

Γραμματέας: Ελένη Κουρέλη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΚΟΠΟΣ	5
ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	5
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.	6
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	7
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	9
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	11
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ.....	11
ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ.....	12
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	13
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	14
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΔΕΠ)	40
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π.Μ.Σ.	42
ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ – ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	43
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ.....	43
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ.....	44
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ	46
ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	48
ΛΟΙΠΕΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ	49

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητοί μας μεταπτυχιακοί φοιτητές,

Η Νομική Σχολή, που μαζί με την Θεολογική, την Ιατρική και την Φιλοσοφική αποτέλεσαν τον πυρήνα του Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο ιδρύθηκε το 1837 επί Βασιλείας Όθωνος, γαλούχησε γενεές αξίων επιστημόνων και σημαντικών παραγόντων της πολιτικής ζωής της χώρας, προσφέροντας ανεκτίμητο εκπαιδευτικό έργο. Από το 1982 μέχρι το 2013 λειτούργησε ως Τμήμα Νομικής στο πλαίσιο της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), ενώ με το Π.Δ. 85/2013 μετεξελίχθηκε πλέον σε αυτόνομη μονοτμηματική Σχολή.

Ο παρών Οδηγός Σπουδών περιέχει τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές των μεταπτυχιακών σπουδών στη Νομική Σχολή, το ισχύον νομικό καθεστώς, τις προϋποθέσεις για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακού τίτλου, το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες και το περιεχόμενο των μαθημάτων, καθώς και τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Εκ μέρους όλων των μελών του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, σας συγχαίρουμε και σας καλωσορίζουμε στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΚΟΠΟΣ

Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 λειτουργεί στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών «Νέο Εντατικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών» Π.Μ.Σ. Αστικό Δίκαιο.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) αποσκοπεί στην εμβάθυνση και την προαγωγή της γνώσης και στην προώθηση της έρευνας στο γνωστικό αντικείμενο του Αστικού Δικαίου, με συνεκτίμηση των αναγκών ανάπτυξης της χώρας. Ειδικότερα, η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας αποβλέπει στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας υψηλού επιπέδου στα ως άνω γνωστικά αντικείμενα και στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης και της διδασκαλίας. Τέλος, αποσκοπεί στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και εξειδίκευσης μέσα από την εξοικείωση των φοιτητών με τη νομολογία και την πρακτική εφαρμογή του δικαίου.

Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαιτείται αφενός η επιτυχής ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης ενός κύκλου συστηματικών και εξειδικευμένων σπουδών με παράλληλη ερευνητική εργασία και αφετέρου η συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το παρόν Π.Μ.Σ. βασίζεται στους ακόλουθους γενικούς στόχους, προσαρμοσμένους κάθε φορά στα ζητήματα αστικού δικαίου. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- (α) ανταποκριθεί στις ανάγκες και τις προκλήσεις που απαντώνται στον ευρύτερο τομέα του αστικού δικαίου με την εις βάθος γνώση του αντικειμένου,
- (β) αποκτήσει τις απαιτούμενες νομικές γνώσεις ώστε να εξασφαλίσει επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία,
- (γ) αποκτήσει «νομική σκέψη» και δυνατότητα ανάλυσης και σύνθεσης γνώσεων για την κατανόηση και επίλυση των καταστάσεων που θα αντιμετωπίσει στην επαγγελματική του ζωή.

Επιπρόσθετα, κρίνεται απαραίτητη η συνεκτίμηση του ιδιαίτερου προσανατολισμού κάθε φοιτητή/τριας, η οποία επιτυγχάνεται σε ένα βαθμό μέσω:

1. της επιλογής των μαθημάτων, τα οποία ο/η φοιτητής/τρια επιλέγει ελεύθερα μέσα από έναν προσφερόμενο κατάλογο,
2. της εκπόνησης συμπληρωματικών εργασιών στο πλαίσιο διαφόρων μαθημάτων, με σκοπό την εντρύφηση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία,
3. των μαθημάτων τύπου «σεμιναρίου» όπου μελετώνται ζητήματα νομικής επικαιρότητας και εκπονούνται εργασίες,
4. της διοργάνωσης συνεδρίων και ημερίδων στα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες,

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Κανονισμού του παρόντος Π.Μ.Σ. καθώς και τον ν. 4957/2022, αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

(1) Σε επίπεδο Ιδρύματος η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

(2) Σε επίπεδο Σχολής:

- α. Η Συνέλευση της Σχολής.
- β. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)
- γ. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α. και τις προβλέψεις του Κανονισμού του Π.Μ.Σ.

Το αργότερο έως την 31^η Μαΐου με απόφαση της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα της Σχολής και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Κάθε υποψήφιος μπορεί να υποβάλει κατ' έτος αίτηση υποψηφιότητας σε δύο -κατ' ανώτατο όριο- ειδικεύσεις, είτε του ίδιου, είτε διαφορετικών Π.Μ.Σ., αλλά, εφόσον επιτύχει και στις δύο, μπορεί να εγγραφεί μόνο στην ειδίκευση που έχει δηλώσει ως πρώτη επιλογή. Το έντυπο της «αίτησης υποψηφιότητας» είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής.

Η Συνέλευση της Σχολής αναθέτει στη Σ.Ε. τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής,
- Βιογραφικό σημείωμα,
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών,
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων,
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας (επιπέδου C1 και άνω) μίας τουλάχιστον από τις εξής γλώσσες: αγγλική, γαλλική ή γερμανική. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν διαθέτει πιστοποιητικό γλωσσομάθειας C1 για μία από αυτές τις γλώσσες, μαζί με την αίτηση υποψηφιότητας υποβάλλει δήλωση σχετικά με τη γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξετασθεί. Η εξέταση αυτή διενεργείται επί νομικού κειμένου από μέλος Δ.Ε.Π. της Σχολής, μετά τη διενέργεια των εισαγωγικών εξετάσεων. Η βαθμολογία της ξένης γλώσσας καταχωρίζεται με τον τελικό χαρακτηρισμό «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς» και όχι με αριθμητικό βαθμό,

- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από τη ΣΕ του Π.Μ.Σ., γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους,
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής,

Για τους φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση της Σχολής ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.,
- ο/η φοιτητής/τρια να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου κατά ποσοστό 50%,
- Βαθμός στα προπτυχιακά μαθήματα που διδάσκονται από τον Α΄ Τομέα Ιδιωτικού Δικαίου κατά ποσοστό 50%.

Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Σ.Ε. καταρτίζει μέχρι 15 Σεπτεμβρίου τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/-ούσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης στο πλαίσιο εξειδικευμένων σπουδών και η συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Στα δύο εξάμηνα, διδάσκονται συνολικώς είκοσι επτά (27) μαθήματα. Ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να επιλέξει 3 ανά εξάμηνο μαθήματα από τον προσφερόμενο κατάλογο, καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε 10 ECTS. Μπορεί επίσης κατά τη διάρκεια της ετήσιας φοίτησής του να επιλέξει μόνον 1 μάθημα από τα υπόλοιπα μεταπτυχιακά προγράμματα της σχολής αντί για κάποιο από τα μαθήματα του καταλόγου. Εναλλακτικά προς την παρακολούθηση ενός μαθήματος μπορεί να παρέχεται υπό τους όρους της προκήρυξης στους φοιτητές η δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε φορείς με τους οποίους η Σχολή έχει υπογράψει σχετικό μνημόνιο συνεργασίας, π.χ. δικαστήρια, δημόσια διοίκηση, προς απόκτηση της απαιτούμενης πρακτικής εμπειρίας, υπό την επίβλεψη/συνεργασία του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια αντιστοίχως δεκατριών (13) εβδομάδων και αντιστοιχεί σε δέκα (10) ECTS.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μ.Δ.Σ. ορίζεται σε δυο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, χωρίς να προβλέπονται θερινές διακοπές, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

Υπάρχει δυνατότητα παράτασης έως δύο (2) μήνες μόνο ως προς την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας, έπειτα από ατομική αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση.

Οι φοιτητές/τριες, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση της Σχολής, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Η ως άνω αιτιολογημένη αίτηση υποβάλλεται έως τη λήξη του χειμερινού εξαμήνου. Αναστολή φοίτησης χορηγείται

για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/φοιτήτριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης κατάθεσης της διπλωματικής εργασίας συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση της Σχολής.

Για τη συμμετοχή τους στο Π.Μ.Σ. «Αστικό Δίκαιο» οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/φοιτήτριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των 600,00 ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Σε περίπτωση παραίτησης ή διαγραφής του φοιτητή/φοιτήτριας, το τέλος συμμετοχής δεν επιστρέφεται. Διευκρινίζεται ότι το τέλος φοίτησης έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι επιστρέφει στη φοιτητική κοινότητα με τη μορφή υποδομών, τεκμηρίωσης και δράσεων και σε καμία περίπτωση δεν αφορά αμοιβές του τακτικού προσωπικού.

Από την καταβολή του προβλεπόμενου τέλους φοίτησης απαλλάσσονται οι φοιτητές του Π.Μ.Σ., οι οποίοι πληρούν τις οριζόμενες στο άρθρο 35, παρ. 2 του Ν. 4485/2017 προϋποθέσεις.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

Το Π.Μ.Σ. Αστικού Δικαίου απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Μ.Δ.Σ. στην ειδίκευση «Αστικό Δίκαιο και Σύγχρονες Οικονομικές Συναλλαγές» (Civil Law and Modern Financial Transactions).

Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Μ.Δ.Σ. με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Μ.Δ.Σ., την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας/μαθημάτων. Η Συνέλευση διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Μ.Δ.Σ.

Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/ρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Ο τύπος του Μ.Δ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ

Η βαθμολογική κλίμακα για όλα τα μαθήματα και τη διπλωματική εργασία, ορίζεται από το μηδέν (0) έως το δέκα (10). Θεωρείται ότι πέτυχε ο φοιτητής που έλαβε βαθμό πέντε (5) και άνω, σε όλα τα μαθήματα. Για τον υπολογισμό του βαθμού του μεταπτυχιακού διπλώματος πολλαπλασιάζεται ο βαθμός του κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον συνολικό αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Μ.Δ.Ε. Ο βαθμός υπολογίζεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου. Στο μεταπτυχιακό δίπλωμα αναγράφεται «καλώς» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας μικρότερο από έξι και μισό (6,5)] «λίαν καλώς» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας μεταξύ

έξι και μισό (6,5) και οκτώ και μισό (8,5)] και «άριστα» [για τους φοιτητές που έχουν μέσο όρο βαθμολογίας οκτώ και μισό (8,5) και άνω].

Α΄ εξάμηνο:	3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες	= 30 πιστωτικές μονάδες
Β΄ εξάμηνο:	3 μαθήματα X 10 πιστωτικές μονάδες	= 30 πιστωτικές μονάδες
Διπλωματική εργασία		= 15 πιστωτικές μονάδες
ΣΥΝΟΛΟ		75 πιστωτικές μονάδες

ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Σχολής και σε χώρο αυτής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/της Κοσμήτορα της Σχολής του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Σχολής εξαίρεση από την υποχρέωση κατομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση κατομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο της Σχολής και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ενδεικτικό **πρόγραμμα** των δώρων μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

Ο κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής πρέπει να επιλέξει **3 ανά εξάμηνο μαθήματα** από τον παρακάτω κατάλογο, καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε **10 ECTS**. Μπορεί επίσης κατά τη διάρκεια της ετήσιας φοίτησής του να επιλέξει μόνον 1 μάθημα από τα υπόλοιπα μεταπτυχιακά προγράμματα της σχολής αντί για κάποιο από τα μαθήματα του παρακάτω καταλόγου. **Παράλληλα με τα μαθήματα υποχρεωτική είναι και η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Εναλλακτικά προς την παρακολούθηση ενός μαθήματος μπορεί να παρέχεται υπό τους όρους της προκήρυξης στους φοιτητές η δυνατότητα πρακτικής άσκησης** σε φορείς με τους οποίους η Σχολή έχει υπογράψει σχετικό μνημόνιο συνεργασίας, π.χ. δικαστήρια, δημόσια διοίκηση, προς απόκτηση της απαιτούμενης πρακτικής εμπειρίας, υπό την επίβλεψη/συνεργασία του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ. Η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια αντιστοίχως δεκατριών (13) εβδομάδων και αντιστοιχεί σε δέκα (10) ECTS.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ECTS	ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ECTS
Δίκαιο Τραπεζικών Συναλλαγών	10	Ερμηνεία των Νόμων και Δικαιοπραξιών	10
Δίκαιο Προστασίας του Καταναλωτή	10	Συμβάσεις της Σύγχρονης Οικονομίας	10
Σύγχρονες Εξελίξεις στην Πνευματική Ιδιοκτησία και τα Συγγενικά Δικαιώματα	10	Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα - Ηλεκτρονικό Αστικό Δίκαιο	10
Θεσμοί Αγγλοσαξονικού και Αμερικανικού Αστικού Δικαίου	10	Αστική Ευθύνη του Δημοσίου	10
Ζητήματα Αστικού και Αστικού Δικονομικού Δικαίου	10	Η εξασφάλιση των πιστώσεων ιδίως στις σύγχρονες συναλλαγές	10

Π.Μ.Σ. «Αστικό Δίκαιο»

Διαμόρφωση και ερμηνεία συμβάσεων	10	Ζητήματα από την εκ διαθήκης και την αναγκαστική κληρονομική διαδοχή	10
Οικονομική Κρίση και Ιδιωτικό Δίκαιο	10	Βιοηθική και Αστικό Δίκαιο	10
Ζητήματα Ιδιωτικού Δικαίου στις Δημόσιες Συμβάσεις	10	Αθλητικό Δίκαιο	10
Σύγχρονα Ζητήματα του Δικαίου των Συμβάσεων, ιδίως οι Γ.Ο.Σ.	10	Ενέργεια και Αστικό Δίκαιο	10
Δίκαιο Αστικής Ιατρικής Ευθύνης	10	Σύγχρονα ζητήματα του δικαίου της πωλήσεως	10
Αστικό Δίκαιο Ενωσιακής Προέλευσης (Κοινοτικό Αστικό Δίκαιο)	10	Ειδικά θέματα από το δίκαιο της αποζημίωσης	10
Ειδικά θέματα στο σύστημα της Αδικοπρακτικής Ευθύνης	10	Νομική Μεθοδολογία και Ιδιωτικό Δίκαιο	10
Ειδικά ζητήματα του Δικαίου των Ακινήτων	10	Σύγχρονα Ζητήματα Οικογενειακού Δικαίου	10
		Κατάρτιση και ανώμαλη Εξέλιξη των Συμβάσεων σε συγκριτική εξέταση	10
		ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ	30	ΣΥΝΟΛΟ	45

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ)

Διδάσκοντες:

Ομότιμη Καθηγήτρια Δ. Παπαδοπούλου-Κλαμαρή

Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Λαδογιάννης

Ομότιμος Καθηγητής Μ. Αυγουστιανάκης

Ειδικά θέματα Αστικού Δικαίου από όλους τους επιμέρους κλάδου αυτού, τα οποία συνδέονται με την εφαρμογή κανόνων Ενωσιακής (ΕΕ) Προέλευσης, όπως ιδίως:

- Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679, ν. 4624/2019) – Σύγκριση με την προστασία της προσωπικότητας κατά τον ΑΚ
- Καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων με καταναλωτές – Γενικοί Όροι Συναλλαγών (ν. 2251/1994 άρθρο 2-2Α, ν. 2741/1999 άρθρο 10 §24, ν. 3587/2007 άρθρο 2, ν. 4512/2018 άρθρ. 101, ΥΑ 5338/2018 ΦΕΚ Β΄ 40, ν. 4738/2020 άρθρ. 268, Οδ. 93/1 3/ΕΟΚ, 2011/83/ΕΕ)

- Συμβάσεις από απόσταση και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος (ν. 2251/94 άρθρ. 3-3ιγ και 4θ, ν. 4512/2018 άρθρ. 102, ΥΑ 5338/2018 ΦΕΚ Β' 40, ν. 4933/2022, Οδ. 97/7/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ, 2011/83/ΕΕ, 2019/2161/ΕΕ)
- Προστασία της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών – Ευθύνη του παραγωγού για ελαττωματικά προϊόντα – Ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες (ν. 2251/94 άρθρ. 6-8, ΥΑ 5338/2018 ΦΕΚ Β' 40, ΚΥΑ Ζ3-2810/2004 ΦΕΚ Β' 1885, Οδ. 2001/95/ΕΚ ΕΕ L 11/15.1.2002)
- Προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών – Πώληση αγαθών, ιδίως η ανταπόκριση του πράγματος στη σύμβαση (Οδ. ΕΕ 2019/770, 2019/771, ν. 4967/2022, ΑΚ 513 επ.)
- Σύμβαση καταναλωτικής πίστης, ιδίως η εξαίρεση από την αρχή της σχετικότητας στις τριμερείς σχέσεις – Υπεύθυνος δανεισμός και υπερχρέωση (Κ.Υ.Α. Ζ1-699/2010) – Σύμβαση πίστωσης καταναλωτή για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία (Οδ. 2014/17/ΕΕ, ν. 4438/2016)
- Συλλογική αγωγή των ενώσεων καταναλωτών – Αγωγές παραλείψεως (ν. 2251/94 άρθρ. 10 §§ 16 επ., ΠΔ 301/2002 ΦΕΚ Α' 267, ΚΥΑ Ζ1-111/2012 ΦΕΚ Β' 627, ΥΑ 5338/2018 ΦΕΚ Β' 40, Οδ. 98/27/ΕΚ, 2009/22/ΕΚ)
- Μέσα προστασίας, ιδίως η αποζημίωση για παραβάσεις κατά το προσυμβατικό στάδιο σύναψης συμβάσεων δημόσιων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ν. 4412/2016 άρθρ. 345 επ.)
- Αποζημίωση για παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού (ν. 4529/2018, Οδηγία 2014/104 ΕΕ)
- Το ευρωπαϊκό και κοινοτικό πλαίσιο στις οικογενειακές υποθέσεις και το κληρονομικό δίκαιο (Κανονισμοί (ΕΕ) 2019/1111, 650/2012)

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΔΙΚΟΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Διδάσκοντες:

Ομότιμη Καθηγήτρια Κ. Χριστακάκου-Φωτιάδη

Επίκουρος Καθηγητής Κ. Καραγιάννης

Επίκουρος Καθηγητής Β. Παναγιωτόπουλος

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται εμβάθυνση σε ειδικά ζητήματα θεμελίωσης της αδικοπρακτικής ευθύνης, συναρτώμενα με τις επιμέρους προϋποθέσεις αυτής (ζημία, παρανομία, υπαιτιότητα και αιτιώδης συνάφεια) καθώς και σε ζητήματα καθορισμού της οφειλόμενης αποζημίωσης.

Ενδεικτική θεματική

- Η αντικειμενική ευθύνη του προστήσαντος (άρθρο 922 ΑΚ) και η μη γνήσια αντικειμενική ευθύνη του εποπτεύοντος (άρθρο 923 ΑΚ)
 - α) Ενέργεια του προστηθέντος «κατά την υπηρεσία του»: κρίσιμα για την οριοθέτηση της ευθύνης κριτήρια
 - β) Η παραμέληση εποπτείας ως προϋπόθεση ευθύνης του εποπτεύοντος κατά την ΑΚ 923
- Ευθύνη νομικού προσώπου για την αδικοπραξία του οργάνου του κατά την ΑΚ 71
- Ευθύνη από περισσότερους και αναγωγή μεταξύ τους (άρθρ. 926-927 ΑΚ)
- Ευθύνη για λόγους επιείκειας (βλ. ιδίως άρθρο 918 ΑΚ)

- α) Η επίδραση της ασφάλισης στη θεμελίωση και την έκταση της ευθύνης του ακαταλόγιστου
 - β) Το συντρέχον πταίσμα του ζημιωθέντος ανηλίκου
 - γ) Η προβλεπόμενη στην ΑΚ 931 αποζημίωση. Αποζημίωση για λόγους επιείκειας;
- Αποκλίσεις από την αρχή του «όλα ή τίποτε»
 - α) Κάμψη της αρχής «όλα ή τίποτε» σε περιπτώσεις συναιτιότητας και απροσδιοριστίας κατά την εξέταση της προϋποθέσεως του αιτιώδους συνδέσμου
 - β) Υπέρβαση του «όλα» σε περιπτώσεις αποζημίωσης με κυρωτικό χαρακτήρα
 - Αποζημίωση τρίτων
 - α) Προσβολή ψυχικής/σωματικής υγείας τρίτου λόγω της αδικοπραξίας: «ζημίες από σοκ»
 - β) Ζημία (αντανακλαστική) μετόχου λόγω πράξεων που ζημίωσαν την εταιρία
 - Η αποζημίωση σε περίπτωση παροχής τρίτου προς τον ζημιωθέντα (ΑΚ 930 § 3): σωρευτική λήψη και παροχής και αποζημίωσης;
 - Ο χρόνος υπολογισμού της ζημίας

ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Γ. Γεωργιάδης

Αναπληρωτής Καθηγητής Ζ. Τσολακίδης

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται εμβάθυνση σε ζητήματα όπως:

- Η διαδικασία της κτηματογράφησης,
- Οι πρώτες εγγραφές στο Κτηματολόγιο και τα έννομα αποτελέσματά τους,
- Οι επιγενόμενες εγγραφές στο Κτηματολόγιο: αντικείμενο, διαδικασία και αποτελέσματα,
- Διοικητική και δικαστική διόρθωση των κτηματολογικών εγγραφών,
Η δημόσια πίστη του Κτηματολογίου,
- Εργολαβία οικοδομής με αντιπαροχή,
- Επαγγελματική μίσθωση,
- Το δικαίωμα επιφάνειας,
- Εμπράγματα διαφορές ιδιωτών και Δημοσίου,
- Αυθαίρετη δόμηση.

ΘΕΣΜΟΙ ΑΓΓΛΟΣΑΞΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Διδάσκοντες:

Καθηγήτρια Ε. Δακορώνια

Καθηγητής Γ. Λέκκας

Καθηγητής Γ. Γεωργιάδης

Ειδικότερα εξετάζονται οι εξής ενότητες:

- Η έννοια της αδικοπραξίας κατά το αμερικανικό δίκαιο (tort),
- Η πολιτική δίκη με ενόρκους (jury trial),

- Η αμέλεια ως αδικοπραξία: Το πρότυπο συμπεριφοράς (standard of conduct),
- Ζητήματα απόδειξης (proof),
- Η άμυνα και οι ενστάσεις του εναγομένου (defenses),
- Η αντικειμενική ευθύνη στο αγγλοσαξονικό και αμερικανικό δίκαιο (strict liability),
- Μέθοδοι υπολογισμού αποζημίωσης (compensation systems),
- Η κυρωτική αποζημίωση (punitive damages),
- Η παραβίαση της σύμβασης (breach of contract),
- Το ανάλλαγμα (consideration),
- Αδυναμία παροχής (impossibility and impracticability),
- Ερμηνεία της σύμβασης,
- Κατάχρηση/αποδυνάμωση του δικαιώματος (promissory estoppel).

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Γ. Μεντής

Επίκουρος Καθηγητής Θ. Λύτρας (σε επιστημονική άδεια το χειμ. εξάμ. 2024-2025)

Καθηγητής Λ. Κιτσαράς

Καθηγητής Σπ. Τσαντίνης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ:

«Ζητήματα από το Δίκαιο των Νομικών Προσώπων»

Στο μάθημα αυτό επιλέγονται ανά περιόδους θεματικές ενότητες ιδιωτικού δικαίου με έντονη δικονομική διάσταση, οι οποίες αναλύονται διεξοδικά κατά την διάρκεια του εξαμήνου. Τα τελευταία χρόνια πραγματευόμαστε ζητήματα από το δίκαιο των νομικών προσώπων (π.χ. ευθύνη νομικών προσώπων και διοικούντων, εκπροσώπηση, δεδικασμένο και εκτελεστότητα υπέρ και κατά νομικών προσώπων και μελών τους, ουσιαστική και δικονομική ρύθμιση της κοινοπραξίας κ.λπ.). Επιχειρείται παράλληλη συνθετική μελέτη των σχετικών ζητημάτων, μέσω εισηγήσεων από τους φοιτητές (υπό την επίβλεψη διδασκόντων) και συζητήσεως με τους διδάσκοντες και συμμετέχοντες.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ:

1. Εισαγωγή από τους διδάσκοντες
2. Εισαγωγή – κατανομή εργασιών
3. Η εκπροσώπηση των νομικών προσώπων (όργανα, εξουσία εκπροσώπησης, προσωρινή διοίκηση)
4. Η ευθύνη του νομικού προσώπου (συμβατική – εκ του νόμου)
5. Η ευθύνη των μελών της διοίκησης ανώνυμης εταιρείας έναντι της εταιρείας και τρίτων
6. Οι ελαττωματικές αποφάσεις Γ.Σ. ανώνυμης εταιρείας (ανυπόστατες, άκυρες, ακυρώσιμες)
7. Η άρση της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου (προϋποθέσεις - νομολογιακά παραδείγματα)
8. Δεδικασμένο και εκτελεστότητα έναντι του νομικού προσώπου και των μελών αυτού
9. Ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα και de facto εταιρία
10. Κοινοπραξία

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Δ. Λιάπης

Επίκουρος Καθηγητής Β. Τριανταφυλλίδης

Στο πλαίσιο της συναλλακτικής ζωής ο σύγχρονος νομικός καλείται συνεχώς να διαπραγματευθεί, να διαμορφώσει και να ερμηνεύσει συμβάσεις. Υπό το πρίσμα αυτό έχει την ανάγκη εργαλείων που θα τον βοηθήσουν κατά τον μετασχηματισμό των ικανοποιούμενων με την εκάστοτε σύμβαση συναλλακτικών αναγκών των συμβαλλομένων μερών σε ασφαλείς, κατανοητούς και λειτουργικούς συμβατικούς όρους. Περαιτέρω κατά την καθημερινή εφαρμογή καταρτισμένων συμβάσεων γεννάται επανειλημμένα η ανάγκη της αποσαφήνισης του νοήματος του περιεχομένου της συμφωνίας των συμβαλλομένων. Ενόψει αυτών των δεδομένων, η διδασκαλία του μαθήματος αποβλέπει στην καλλιέργεια των ικανοτήτων αφ' ενός της επιτυχημένης διαμόρφωσης λειτουργικών συμβάσεων και αφ' ετέρου της ερμηνευτικής κατανόησης ατελών συμβατικών ρυθμίσεων. Προς τούτο το μάθημα καλλιεργεί τον διάλογο και την κατανόηση της λειτουργίας των θεσμών του δικαίου των συμβάσεων, ενώ εμπλουτίζεται με εφαρμοσμένα παραδείγματα από πραγματικές υποθέσεις της εγχώριας και της διεθνούς συμβατικής εμπειρίας.

Οι θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι οι εξής:

1. Η σύμβαση και οι λειτουργίες της ως αντικείμενο διαμόρφωσης και ερμηνείας
2. Ο νομικός της σύμβασης (contract lawyer) και τα χαρακτηριστικά της σκέψης του
3. Η αναγκαιότητα μιας μεθόδου διαμόρφωσης συμβάσεων
4. Η γλώσσα και η δομή της σύμβασης
5. Το σταθερό περιεχόμενο της σύμβασης (τίτλος, προοίμιο, ορισμοί, ακροτελεύτιοι όροι, παραρτήματα)
6. Οι πρωτογενείς συμβατικές υποχρεώσεις (προσδιορισμός, διαφοροποιήσεις και αναπροσαρμογή αυτών)
7. Η σχέση διαμόρφωσης και ερμηνείας της σύμβασης (συμβατικοί όροι περί ερμηνείας της σύμβασης)
8. Το υποκειμενικό και αντικειμενικό νόημα (ή νοήματα) της σύμβασης και οι κανόνες των ΑΚ 173 και 200
9. Η ερμηνεία των συμβάσεων και η σχέση της με άλλους νομικούς θεσμούς (λ.χ. ΑΚ 288, 388, 281)
10. Τα εσωτερικά και εξωτερικά συμφραζόμενα της σύμβασης και η ερμηνεία αυτής
11. Η προσυμβατική και μετασυμβατική συμπεριφορά των συμβαλλομένων και η σημασία τους για την ερμηνεία
12. Η ερμηνεία της σύμβασης και η θέση των τρίτων

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (δεν θα προσφερθεί το ακαδ. έτος 2024-2025)

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Γ. Μεντής

Ο νομικός κόσμος ήρθε αντιμέτωπος με πληθώρα ζητημάτων ιδιωτικού δικαίου ήδη από την εποχή της οικονομικής κρίσης που έπληξε τη χώρα μας από τα τέλη του 2009 (απόρροια μεταξύ άλλων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης των ετών 2007-2008). Η ανατροπή των οικονομικών δεδομένων στα οποία στηρίχθηκε η οικονομική ζωή της χώρας το προηγούμενο διάστημα (εμφανιζόμενη με τις μορφές της έλλειψης ρευστότητας, της μείωσης της ζήτησης και του κύκλου εργασιών, συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών, αύξηση της ανεργίας) οδήγησε πολυάριθμες συμβάσεις σε κρίση και τους συμβαλλόμενους στην αναζήτηση τρόπων για την τροποποίηση ή τη λύση τους. Ακόμη, στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης έκαναν την εμφάνισή τους πρωτόγνωρα για την ελληνική έννομη τάξη φαινόμενα (π.χ. PSI των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, χρεωκοπία της Lehman Brothers και ζημίες Ελλήνων επενδυτών-αγοραστών των σχετικών επενδυτικών προϊόντων, ανακεφαλοποίηση τραπεζών).

Η νομική αντιμετώπιση τέτοιων επώδυνων κοινωνικοοικονομικών διαδικασιών γεννά για το ιδιωτικό δίκαιο θεμελιώδεις προκλήσεις. Κυρίαρχο ζήτημα αποτελεί το αν, πώς και κατά πόσο συγχωρείται απόκλιση από την αρχή *pacta sunt servanda* λόγω μιας οικονομικής κρίσης. Στο μάθημα θα διερευνηθούν, σε διάλογο και με την ολοένα και πλουσιότερη σχετική νομολογία, οι επιπτώσεις των οικονομικών κρίσεων σε σειρά επιμέρους συμβατικών τύπων. Κεντρική θέση θα καταλάβει, επίσης, η μελέτη της συγκεκριμενοποίησης (με δογματική θεώρηση και πρακτικά παραδείγματα) γενικών ρητρών του αστικού δικαίου (καλή πίστη, χρηστά ήθη, ΑΚ 288, 388, 281 κ.ά.) για την αντιμετώπιση ανεπιεικών λύσεων. Η ανάλυση θα επεκταθεί ακόμη και σε βασικά ζητήματα οικονομικής θεωρίας, στο μέτρο που τούτο θα παραστεί απαραίτητο για την κατανόηση των εκδηλώσεων της οικονομικής κρίσης στη συναλλακτική ζωή.

Επίσης, λίαν πρόσφατα πλέον, η πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) και τα δραστικά μέτρα που ελήφθησαν για την αναχαίτισή της, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, έχουν σοβαρό αντίκτυπο στις συμβατικές σχέσεις και το διεθνές εμπόριο. Θέτουν δε τις συμβατικές σχέσεις εκ νέου (μετά την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών) στην προκρούστεια κλίνη του δικαίου της ανάγκης. Στο πλαίσιο του μαθήματος, θα εξεταστούν, μεταξύ άλλων, οι βασικές επιπτώσεις της πανδημίας στον χώρο του δικαίου των συμβάσεων, με έμφαση στις σχετικές έκτακτες επεμβάσεις του Έλληνα νομοθέτη. Στη συνέχεια, το ενδιαφέρον θα στραφεί στη θεμελιώδη έννοια της ανωτέρας βίας και την εν γένει έννομη σημασία της, εξ επόψεως κυρίως του γενικού ενοχικού δικαίου του ΑΚ (άρ. 288, 336 επ., 340 επ., 380, 388, κοκ). Πέραν όμως του ρυθμιστικού πεδίου του ΑΚ, υπάρχει και η συναλλακτική πρακτική καθώς και η κατανομή κινδύνων από τα ίδια τα συμβαλλόμενα μέρη (ΑΚ 361). Είναι, πράγματι, ευρέως διαδεδομένη στη συμβατική πρακτική η συνομολόγηση, μεταξύ άλλων, ρητρών ανωτέρας βίας και δυσχέρειας εκπλήρωσης (*force majeure / hardship clauses*), καθώς επίσης και ρητρών ουσιώδους δυσμενούς μεταβολής των συνθηκών (*material adverse change clauses*). Και οι ρήτρες αυτές θα εξεταστούν στο πλαίσιο του μαθήματος.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

§ 1. Η συμβατική κατανομή των κινδύνων, η αρχή pacta sunt servanda και η σχέση της με την επιείκεια και την εξισωτική συμβατική δικαιοσύνη

§ 2. Οι βασικοί διορθωτικοί μηχανισμοί των συμβάσεων (ΑΚ 388, 288, 281)

§ 3. Διαμόρφωση των συμβάσεων και αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών: ιδίως οι ρήτρες δυσχέρειας εκπληρώσεως (hardship), ανωτέρας βίας (force majeure), ουσιώδους δυσμενούς μεταβολής των συνθηκών (material adverse effect/change, ρήτρες MAC) κοκ.

§ 4. Γενικοί όροι συναλλαγών και αναπροσαρμογή των συμβάσεων σε συνθήκες οικονομικής κρίσης (ιδίως το ζήτημα των δανείων με ρήτρα συναλλαγματικής ισοτιμίας - «δάνεια σε ελβετικό φράγκο»)

§ 5. Η υπερχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου και sui generis μέτρα αντιμετώπισής της

§ 6. Η υπερχρέωση των νοικοκυριών

§ 7. Η παρακμή των τραπεζών

§ 8. Η πανδημία (COVID-19) και οι συμβατικές σχέσεις στην προκρούστεια κλίνη του δικαίου της ανάγκης (η ανωτέρα βία, οι διορθωτικοί μηχανισμοί των ΑΚ 388/288 και οι έκτακτες νομοθετικές επεμβάσεις στο επίκεντρο)

§ 9. Η επίπτωση του πολέμου στην Ουκρανία στις συμβατικές σχέσεις

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ (δεν θα προσφερθεί το ακαδ. έτος 2024-2025)

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Γ. Μεντής

Παρ' ότι το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων ρυθμίζεται από ειδικά εκτενή νομοθετήματα (σήμερα: Ν.4412/2016), πολύ συχνά προκύπτουν στον χώρο αυτόν θεμελιώδη ζητήματα αστικού δικαίου, τα οποία επιλύονται εν τέλει με αναγωγή σε ρυθμίσεις και αξιολογήσεις του ίδιου του Αστικού Κώδικα. Η ανάδειξη των ζητημάτων αυτών (κατά την κατάρτιση, ερμηνεία, εκτέλεση της σύμβασης και την επίλυση των εξ αυτής διαφορών) ιδίως μέσα από τη νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων αποτελεί τον πρωτεύοντα στόχο του μαθήματος. Συγχρόνως επιχειρείται, μέσω της νομολογίας των διοικητικών δικαστηρίων, η οποία μέχρι σήμερα δεν μνημονεύεται ούτε παραπέμπεται συχνά κατά την επεξεργασία

ζητημάτων αστικού δικαίου από αστικολόγους, να φωτισθούν κλασικές πτυχές του δικαίου των συμβάσεων.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

1. Δικαιοδοσία Α΄
2. Δικαιοδοσία Β΄
3. Προσυμβατικό στάδιο (ΑΚ 197-198). Μονομερής διαμόρφωση του περιεχομένου.
4. Κατάρτιση (ΑΚ 199) και κύρος της σύμβασης (ΑΚ 174, ν. 2957/2001).
5. Ερμηνεία της σύμβασης (ΑΚ 173, 200).
6. Αναπροσαρμογή της παροχής/αντιπαροχής (ΑΚ 288, 388).
7. Ποινικές ρήτρες (ΑΚ 409).
8. ΑΚ 281 – ιδίως σε περίπτωση κατάπτωσης εγγυητικών επιστολών
9. Η λύση της σύμβασης – Ζητήματα αποζημίωσης και αδικαιολογήτου πλουτισμού

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ, ΙΔΙΩΣ ΟΙ Γ.Ο.Σ.

Διδάσκοντες:

Ομότιμος Καθηγητής Μ. Αυγουστιανάκης

Καθηγητής Γ. Μεντής

Αναπληρωτής Καθηγητής Δ. Λαδάς

Το θεμελιώδες ζήτημα που αποτελεί αντικείμενο εξέτασης του μαθήματος αφορά στη μονομερή διαμόρφωση του περιεχομένου της σύμβασης από τον ένα συμβαλλόμενο. Ένα πρώτο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι: χρειάζεται να επέμβει ο νομοθέτης ή ο δικαστής σε μία τέτοια περίπτωση άνευ ετέρου; Το κατ' εξοχήν πεδίο γένεσης του ζητήματος εντοπίζεται στις συμβάσεις των καταναλωτών και στις συμβάσεις εργασίας. Στο σημείο αυτό αναλύεται η νέα έννοια του καταναλωτή κατά το άρθρο 1α ν. 2251/1994 (όπως αυτό προστέθηκε με τον ν. 4512/2018), στην οποία μπορεί πλέον να ενταχθεί υπό προϋποθέσεις και ο εργαζόμενος. Η σύζευξη δικαίου των ΓΟΣ με το δίκαιο των όρων των ατομικών συμβάσεων εργασίας είναι διαλεκτική και πλουτίζει και τα δύο πεδία.

Μετά από μία πρώτη εισαγωγή από τους διδάσκοντες θα αναπτυχθούν εισηγήσεις από τους φοιτητές στα επιμέρους ζητήματα που ανακύπτουν κατά την ερμηνεία του άρθρου 2 ν. 2251/94 (και της Οδηγίας 93/13/ΕΟΚ). Το βάρος δίνεται σε δογματικά ζητήματα του δικαίου των ΓΟΣ, το οποίο βρίσκεται στον πυρήνα του δικαίου των

συμβάσεων. Πρόκειται για μάθημα εμβάθυνσης στη συγκεκριμένη θεματική και κατά τούτο διαφοροποιείται από άλλα μαθήματα (π.χ. ενωσιακό αστικό δίκαιο, προστασία του καταναλωτή), για τα οποία οι ΓΟΣ είναι απλώς τμήμα της ύλης τους.

Η πρόσφατη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων και του ΔΕΕ για τα δάνεια σε ελβετικό φράγκο αξιολογείται σε διάφορα επιμέρους πεδία. Γενικότερα, οι επιμέρους εισηγήσεις αναφέρονται σε παραδείγματα ρητρών που έχουν τύχει επεξεργασίας από τη νομολογία, είτε έχουν κριθεί καταχρηστικές είτε όχι. Ενδεικτικά θέματα: Η δυνατότητα ελέγχου της σχέσης παροχής-αντιπαροχής μέσω του δικαίου των ΓΟΣ, δηλωτικές ρήτρες, ρήτρες μονομερούς δικαιώματος αναπροσαρμογής της σύμβασης, δικονομικές ρήτρες, καταχρηστικοί όροι σε συμβάσεις εργασίας, ο αυτεπάγγελτος έλεγχος της καταχρηστικότητας, οι έννομες συνέπειες της καταχρηστικότητας, η συλλογική δικαστική προστασία.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

1. Εισαγωγή από τους διδάσκοντες I
2. Εισαγωγή από τους διδάσκοντες II
3. Υποκειμενικό και αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 ν.2251/1994
4. Η δυνατότητα ελέγχου της σχέσης παροχής-αντιπαροχής
5. Δηλωτικοί Όροι
6. Η αρχή της διαφάνειας των ΓΟΣ
7. Ρήτρες αναπροσαρμογής της αντιπαροχής σε διαρκείς συμβάσεις
8. Απαλλακτικές ρήτρες
9. Καταχρηστικοί ΓΟΣ σε συμβάσεις εργασίας I
10. Καταχρηστικοί ΓΟΣ σε συμβάσεις εργασίας II
11. Έννομες συνέπειες και αυτεπάγγελτος έλεγχος της καταχρηστικότητας
12. Συλλογική δικαστική προστασία και διοικητικές κυρώσεις επί καταχρηστικών ΓΟΣ

ΔΙΚΑΙΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (δεν θα προσφερθεί το ακαδ. έτος 2024-2025)

Διδάσκοντες:

Αναπληρωτής Καθηγητής Π. Νικολόπουλος (σε επιστημονική άδεια το χειμ. εξάμ. 2024-2025)

Επίκουρος Καθηγητής Θ. Λύτρας (σε επιστημονική άδεια το χειμ. εξάμ. 2024-2025)

Αντικείμενο εξέτασης του μαθήματος αποτελούν οι κάτωθι ενότητες:

Η σχέση ιατρού-ασθενούς---σύμβαση ιατρικής αγωγής---ενημέρωση και συναίνεση του ασθενούς---ευθύνη δημοσίου νοσοκομείου και ΕΚΑΒ---ιατρικό σφάλμα---ευθύνη ιατρού ως παρέχοντος υπηρεσίες---ευθύνη λόγω ζημιογόνου ζωής ή ζημιογόνου γέννησης---Ευθύνη κατά τον εμβολιασμό---Πραγματογνωμοσύνη στη δίκη ιατρικής ευθύνης---ευθύνη κατά τη χορήγηση φαρμάκου---μεταμοσχεύσεις---κλινικές μελέτες---ευθανασία

ΔΙΚΑΙΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Γ. Λέκκας

Επίκουρος Καθηγητής Κ. Καραγιάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής Ζ. Τσολακίδης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Εισαγωγή στο Δίκαιο των Τραπεζικών Συναλλαγών	
Η σχέση μεταξύ τράπεζας & πελάτη-Οι καταθέσεις, τα είδη αυτών και η σύμβαση ανοίγματος τραπεζικού λογαριασμού καταθέσεων	<ul style="list-style-type: none"> - Ευθύνη της Τράπεζας σε περίπτωση απόδοσης της κατάθεσης σε μη δικαιούχο (βιβλιάριο – κάρτα, phone banking) - Ενεχύραση και κατάσχεση καταθέσεων – Απόρρητο - Λήξη της συμβάσεως καταθέσεως και δικαίωμα συμψηφισμού
Ο κοινός τραπεζικός λογαριασμός καταθέσεων	<ul style="list-style-type: none"> - Αξιώσεις από την εσωτερική και εξωτερική σχέση - Η διάθεση της κατάθεσης σε κοινό λογαριασμό - Ζητήματα κληρονομικού δικαίου – νόμιμη μίρα
Η διενέργεια πληρωμών μέσω τραπεζών: εμβάσματα, τραπεζικές εντολές, σύμβαση γύρου	<ul style="list-style-type: none"> - Πληρωμή μέσω λογιστικού χρήματος (Ζητήματα αποκλίσεως από κανόνες πληρωμής με φυσικό χρήμα) - Η ευθύνη της Τράπεζας σε περίπτωση αστοχίας (ακυρότητα, μη εκπλήρωση, ευθύνη ανταποκρίτριας) - Ειδικά ζητήματα: ιδίως συναλλαγές με μέσα ηλεκτρονικής πληρωμής - PSD II (ν. 4537/2018)
Τα τραπεζικά δάνεια	<ul style="list-style-type: none"> -Τραπεζικά επιτόκια και ανατοκισμός -Στεγαστική πίστη -Καταναλωτική πίστη -Δάνεια σε ξένο νόμισμα;
Η σύμβαση «ανοικτού» λογαριασμού	<ul style="list-style-type: none"> - Αυτοτέλεια των απαιτήσεων: πρακτικές συνέπειες, Ασφάλειες κατάσχεση, Ευθύνη τρίτων (ομορρύθμου Εταίρου- Εγγυητών) - Λήξη – Κλείσιμο ανοικτού – αλληλόχρεου λογαριασμού - Αποδεικτικές συμφωνίες – Αναγνώριση καταλοίπου – διαταγή πληρωμής – Δικονομικά
Εγγυητική επιστολή τράπεζας και τραπεζική ενέγγυα πίστωση	<ul style="list-style-type: none"> - Οικονομική λειτουργία, είδη και διαμόρφωση των συμβατικών σχέσεων - Νομολογιακή αντιμετώπιση του ζητήματος της διάσπασης της αυτοτέλειας σχέσεων - Μεταβίβαση και κατάσχεση Ε.Ε.
Επεμβάσεις σε συμβατικούς δεσμούς τραπεζικού δικαίου (βάσει ειδικών νόμων ή γενικών αρχών)	PSI (ν. 4050/2012), ανακεφαλαιοποίηση πιστωτικών ιδρυμάτων (ν. 4340/2015), ανάκαμψη και εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων (ν. 4335/2015), Κώδικας Δεοντολογίας, αναπροσαρμογή συμβάσεων κατ' ΑΚ 388 – 288
Μεταβίβαση δανείων-Τιτλοποίηση απαιτήσεων	-ν. 3156/2003 -ν. 4354/2015
Ρύθμιση των αγορών χρηματοπιστωτικών μέσων και προστασία του καταναλωτή –MiFID II (ν. 4514/2018)	<ul style="list-style-type: none"> - Οι υποχρεώσεις Πιστωτικού Ιδρύματος ως παρόχου επενδυτικών υπηρεσιών - Ο ιδιώτης επενδυτής ως καταναλωτής - Η σύμβαση εκτέλεσης συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών

	μέσων επ' ονόματι του πελάτη
Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες, Αμοιβαία Κεφάλαια, Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων	- Το συμβατικό πλαίσιο - Η ευθύνη της ΑΕΔΑΚ από τη διαχείριση - Ευθύνη της ΑΕΔΑΚ για την κατάχρηση ποσού προορισμένου να επενδυθεί σε αμοιβαίο κεφάλαιο

ΔΙΚΑΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Διδάσκοντες:

Καθηγήτρια Π. Παπαρσενίου

Το δικαίο προστασίας καταναλωτή έλκει την καταγωγή του από το ενωσιακό δικαίο, και δη από Οδηγίες αρχικά ελάχιστης και ακολούθως πλήρους εναρμόνισης, τις οποίες ο Έλληνας νομοθέτης επέλεξε να ενσωματώσει στο εθνικό δικαίο άλλοτε στο βασικό νόμο για την προστασία του καταναλωτή (ν. 2251/1994, όπως τροποποιήθηκε από το ν.4512/2018) και άλλοτε σε ειδικά νομοθετήματα. Για την κατανόηση και εμπάθυνση στο δικαίο αυτό είναι απαραίτητη η αναδρομή στο κείμενο των Οδηγιών, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να ερμηνεύεται και το εθνικό δικαίο, αλλά και στην πλούσια νομολογία, που ανέπτυξε το ΔΕΕ κατόπιν προδικαστικών ερωτημάτων εθνικών δικαστηρίων. Στο μάθημα επιχειρείται η προσέγγιση κάθε ειδικότερης προβληματικής υπό το φως της νομολογίας (ενωσιακής και ελληνικής) και της νομικής πράξης με στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με την εφαρμοσμένη αντιμετώπιση του δικαίου προστασίας του καταναλωτή. Κατά περίπτωση καλούνται και εκπρόσωποι θεσμικών οργάνων, όπως του Συνηγόρου του Καταναλωτή, ώστε να γίνεται αντιληπτό πώς συμβάλλει η λειτουργία του μηχανισμού εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών στην ανύψωση του επιπέδου προστασίας του καταναλωτή. Οι ειδικότερες θεματικές ενότητες εναλλάσσονται κάθε εξάμηνο, ώστε αφενός να εμπλουτίζονται με νέα ζητήματα, καθώς το δικαίο προστασίας του καταναλωτή είναι ένα δυναμικά εξελισσόμενο δικαίο και αφετέρου να καλύπτονται κατά το δυνατόν επιμέρους τομείς, όπως π.χ. ο τομέας της καταναλωτικής/στεγαστικής πίστης, του τουρισμού, της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας του καταναλωτή κλπ.

Οι ειδικότερες θεματικές ενότητες:

§ 1 Ανάλυση βασικών αρχών του ενωσιακού δικαίου – αρχή της υπεροχής, άμεσο κάθετο αποτέλεσμα των οδηγιών, αρχή της σύμφωνης με την Οδηγία ερμηνείας του εθνικού δικαίου, συνέπειες πλημμελούς ενσωμάτωσης των Οδηγιών στο εθνικό δικαίο

§ 2 Έννοια καταναλωτή – Γενικός ορισμός του καταναλωτή, πρότυπο μέσου καταναλωτή, συσχέτιση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής κάθε νομοθετήματος με το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής του

§ 3 Γενικοί όροι συναλλαγών – Ειδικός ορισμός του καταναλωτή, έννοια και ένταξη των όρων στη σύμβαση, ερμηνεία και έλεγχος της καταχρηστικότητας των όρων, αρχή της διαφάνειας, έννομες συνέπειες της καταχρηστικότητας, ατομική και συλλογική προστασία

§ 4 Συμβάσεις εξ αποστάσεως – συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος - Αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής, απαιτήσεις ενημέρωσης, προϋποθέσεις, άσκηση και έννομες συνέπειες δικαιώματος υπαναχώρησης

§ 5 Πώληση καταναλωτικών αγαθών – Έννοια μη ανταπόκρισης του πράγματος στη σύμβαση και δικαιώματα αγοραστή, υποχρέωση ενημέρωσης του καταναλωτή-αγοραστή, εμπορικές εγγυήσεις, εξυπηρέτηση μετά την πώληση

§ 6 Ευθύνη παραγωγού ελαττωματικών προϊόντων – Έννοια ελαττωματικού προϊόντος, έννοια ζημίας και ορισμός του ζημιωθέντος, τυπολογία υπόχρεων προς αποζημίωση, νομική φύση και προϋποθέσεις της ευθύνης, λόγοι αποκλεισμού από την ευθύνη

§ 7 Καταναλωτική πίστη – πεδίο εφαρμογής και ορισμοί της Οδηγίας 2008/48/ΕΚ και της ΚΥΑ Ζ1-699/23.6.2010, η πληροφόρηση του καταναλωτή και η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητάς του πριν από τη σύναψη της πιστωτικής σύμβασης, δικαίωμα υπαναχώρησης, πρόωρη εξόφληση και αποζημίωση του πιστωτικού φορέα, συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης.

§ 8 Στεγαστική πίστη – πεδίο εφαρμογής και ορισμοί της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ, διαφήμιση και ενημέρωση του καταναλωτή κατά το προσυμβατικό στάδιο, αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας καταναλωτή, δάνεια με ρήτρα αξίας συναλλάγματος και δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου, πρόωρη εξόφληση και ζητήματα εκτέλεσης της σύμβασης δανείου

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Κ. Χριστοδούλου

Αναπληρωτής Καθηγητής Π. Νικολόπουλος (σε επιστημονική άδεια το χειμ. εξάμ. 2024-2025)

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ι. Κονδύλη

Το περιεχόμενο του μαθήματος διαρθρώνεται ως εξής:

A' Εισαγωγή

§1. Προκαταρκτικές σκέψεις

I. Ο γενικότερος θεσμός της διανοητικής ιδιοκτησίας

II. Ιστορική αναδρομή – Φιλοσοφικά θεμέλια

III. Το πρόβλημα της "νομικής φύσης" της πνευματικής ιδιοκτησίας

IV. Υπερνομοθετικά θεμέλια της πνευματικής ιδιοκτησίας

V. Αρχές

VI. Δημόσια εποπτεία της Πνευματικής ιδιοκτησίας – ΟΠΙ

B' Το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας

§2. Αντικείμενο: Το έργο

I. Ο γενικός ορισμός του έργου – Κριτήρια προστασίας

II. Περιπτώσιολογία πνευματικών έργων – Ο θετικός κατάλογος

III. Ο «αρνητικός» κατάλογος

IV. Έκταση της προστασίας

§3. Υποκείμενο - Πρωτότυπη κτήση του δικαιώματος

I. Νομική φύση της δημιουργίας

II. Έργα συνεργασίας

III. Συνδυασμοί πλειονοτήτων έργων και δημιουργιών

IV. Απόδειξη, Τεκμήρια, Πλάσματα

§ 4. Περιουσιακές εξουσίες

- I. Το περιουσιακό δικαίωμα - Γενικά
- II. Αποκλειστικές εξουσίες ενσώματης εκμετάλλευσης
- III. Αποκλειστικές εξουσίες ασώματης εκμετάλλευσης
- IV. Το δικαίωμα παρακολούθησης
- V. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής

§5. Το ηθικό δικαίωμα

- I. Σχέση προς το γενικό δικαίωμα στην προσωπικότητα
- II. Η εξουσία δημοσίευσης του έργου
- III. Η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας
- IV. Εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας του έργου
- V. Δικαίωμα μετανοίας
- VI. Δικαίωμα προσπέλασης

§6. Περιορισμοί – Διάρκεια

- I. Γενικά
- II. Περιορισμοί υπέρ του γενικού συμφέροντος
- III. Περιορισμοί υπέρ πολιτειακών σκοπών
- IV. Περιορισμοί υπέρ ιδιωτών
- V. Σύγκρουση με δικαιώματα τρίτων
- VI. Γενικές ρήτρες
- VII. Διάρκεια

Γ' Ειδικές μορφές έργων και θεσμών

§ 7. Ειδικές κατηγορίες έργων

- I. Οπτικοακουστικά έργα
- II. Φωτογραφίες
- III. Τα προγράμματα Η/Υ
- IV. Τεχνικά μέτρα προστασίας

§ 8. Ιδιαίτερες κατηγορίες δικαιωμάτων

- I. Γενικά για τα συγγενικά δικαιώματα
- II. Ερμηνευτές
- III. Εκδότες εντύπων
- IV. Παραγωγοί φορέων ήχου και εικόνας
- V. Ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί
- VI. Δημοσίευση αδημοσίευτων έργων
- VII. Το sui generis δικαίωμα του κατασκευαστή βάσης δεδομένων
- VIII. Δικαίωμα επί της ίδιας εικόνας και Right of publicity

Δ' Κοινοί θεσμοί

§ 9. Παράγωγη κτήση

- I. Αρχές
- II. Συναλλαγές επί του περιουσιακού δικαιώματος
- III. Ειδικές μορφές συμβάσεων παράγωγης κτήσης πνευματικών δικαιωμάτων
- IV. Εν ζωή συναλλαγές επί του ηθικού δικαιώματος
- V. Κληρονόμηση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας

§ 10. Προστασία – Κυρώσεις

- I. Γενικά
- II. Αστική προστασία
- III. Ποινικές κυρώσεις
- IV. Διοικητικές κυρώσεις

§11. Συλλογική διαχείριση και συλλογική προστασία

- I. Γενικά
- II. Ρυθμίσεις για κάθε ΦΣΔ
- III. Το ειδικό νομικό καθεστώς των ΟΣΔ
- IV. Υπαγωγή των μονοπωλιακών ΑΟΔ σε καθεστώς ΟΣΔ
- V. Πολυεδαφική διαχείριση επιγραμμικών δικαιωμάτων

§12. Public Domain: Ελεύθερα ή κοινόχρηστα πολιτιστικά αγαθά

- I. Creative commons
- II. Πολιτειακά κείμενα
- III. Πολιτιστική κληρονομιά

Ε' Διασυνοριακή κυκλοφορία πολιτιστικών αγαθών

§ 14. Δημόσιο και ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

- I. Γενικά – Αρχές
- II. Κανόνες ΙΔΔ

ΝΟΜΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Διδάσκοντες:

Αναπληρωτής Καθηγητής Ζ. Τσολακίδης

Επίκουρος Καθηγητής Κ. Καραγιάννης

Στο μάθημα αυτό γίνεται εμβάθυνση σε θέματα όπως:

- Το γράμμα ως αφετηρία και όριο της ερμηνείας
- Ιστορία και περιστάσεις θέσπισης του κανόνα
- Συστηματική διάρθρωση της έννομης τάξης- ιεράρχηση των κανόνων
- Το επιχείρημα του σκοπού του κανόνα
- Διάγνωση αρχών και εξειδίκευση γενικών ρητρών
- Πλήρωση των κενών του δικαίου
- Αξιολόγηση και στάθμιση γενικότερων συμφερόντων κατά την ερμηνευτική κρίση

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Διδάσκοντες:

Αναπληρωτής Καθηγητής Π. Νικολόπουλος

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ι. Κονδύλη

Καθηγητής Γ. Λέκκας

Η διδασκαλία του μαθήματος περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

1. Κυρός και υποστατό του γάμου—κωλύματα γάμου
2. Σύμφωνο συμβίωσης
3. Ελεύθερη ένωση
4. Συναινετική λύση του γάμου
5. Συμβολή στην επαύξηση της περιουσίας συζύγου/συντρόφου
6. Άσκηση της γονικής μέριμνας
7. Δικαίωμα επικοινωνίας γονέα τέκνου- περιορισμοί- παραβίαση
8. Ζητήματα υποβοηθούμενης αναπαραγωγής—επωνυμία/ανωνυμία δοτή—παρένθετη μητρότητα—μεταθανάτια τεχνητή γονιμοποίηση
9. Προστατευτικοί θεσμοί για ανήλικους στερούμενους ιδίου οικογενειακού περιβάλλοντος—περιβάλλοντος ασυνόδευτων ανήλικων

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΩΜΑΛΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Διδάσκοντες:

Ομότιμη Καθηγήτρια Δ. Παπαδοπούλου-Κλαμαρή

Ομότιμος Καθηγητής Μ. Αυγουστιανάκης

Επίκουρος Καθηγητής Α. Παπαδημητρόπουλος

Περιεχόμενο του μαθήματος αποτελούν τα εξής:

- Τα ζητήματα της κατάρτισης των συμβάσεων όπως η δεσμευτικότητα της πρότασης, η ανάκλησή της, ο consensus ως λόγος δέσμευσης, οι ηλεκτρονικά καταρτιζόμενες συμβάσεις, οι αναγκαστικές συμβάσεις, οι πραγματικές (de facto) σχέσεις κ.ά.

- Η ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων κατά το γερμανικό, γαλλικό, αγγλικό δίκαιο, την Σύμβαση της Βιέννης και το λεγόμενο Κοινό Πλαίσιο Αναφοράς (Common Frame of Reference) σε συσχέτισμό με τις αντίστοιχες λύσεις του ελληνικού δικαίου. Εξετάζονται ειδικότερα τα θέματα του περιπτώσιολογικού ή ενιαίου συστήματος της αντιμετώπισης της παθολογίας της ενοχικής σχέσης, τα προβλεπόμενα έννομα βοηθήματα, τα είδη ανωμαλίας από την πλευρά του οφειλέτη (αδυναμία παροχής,

υπερημερία, πλημμελής εκπλήρωση) και από την πλευρά του δανειστή και η απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών σε συνδυασμό με τις θεωρίες για την έλλειψη του δικαιοπρακτικού θεμελίου.

Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΙΔΙΩΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Διδάσκοντες:

Ομότιμη Καθηγήτρια Κ. Χριστακάκου-Φωτιάδη

Καθηγητής Γ. Λέκκας

Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Λαδογιάννης

Περιεχόμενο του μαθήματος αποτελούν τα εξής ζητήματα:

- 1) Ειδικά θέματα εγγυητικής ευθύνης (Εγγύηση ανωτάτου ορίου – Εγγύηση για το κατάλοιπο ανοιχτού λογαριασμού – Εγγυητική επιστολή)
- 2) Μορφές εξασφάλισης στις εμπορικές συναλλαγές – Μηχανισμοί προσωπικής ασφάλειας στο εταιρικό δίκαιο – Η εξασφάλιση αξιογραφικών τίτλων, ιδίως η τριτεγγύηση αξιογράφων
- 3) Η εις ολόκληρον ευθύνη ως μορφή προσωπικής ασφάλειας – Η σφραγιστική αναδοχή χρέους ως εγγυοδοτική συμφωνία
- 4) Ασφάλεια επί απαιτήσεων: Ενεχύραση και εξασφαλιστική εκχώρηση (ιδίως επί επιχειρηματικών και επαγγελματικών απαιτήσεων) κατά τον Αστικό Κώδικα και την ειδική νομοθεσία (ν.δ. 17.7/13.8.1923, ν. 2844/2000 κ.ά.) -Ασφάλεια επί τραπεζικών καταθέσεων
- 5) Ασφάλεια σε ομάδα εμπορευμάτων ή απαιτήσεων – Κυμαινόμενη ασφάλεια (floating charge)
- 6) Ειδικά ζητήματα υποθηκικής ευθύνης – Προσημείωση υποθήκης – Ειδικές ρυθμίσεις του ν.δ. 17.7/13.8.1923 – Υποθήκη επί μηχανημάτων (ν. 4112/1929) – Ναυτική υποθήκη
- 7) Η ασφάλεια στην πτώχευση και στις λοιπές συλλογικές διαδικασίες (προπτωχευτικές, διαδικασίες εξυγίανσης, ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα) – Πώληση με επιφύλαξη κυριότητας (βασική μορφή, παρατεινόμενη επιφύλαξη, επεκτεινόμενη επιφύλαξη και συγγενή μορφώματα, προστασία του πωλητή κατά τον ν. 2844/2000 και τον ΠτωχΚωδ)
- 8) Οι συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ν. 3301/2004)
- 9) Εμπράγματα εξασφάλιση ομολογιακού δανείου (άρ. 59 επ., ιδίως άρ. 73 ν. 4548/2018)

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΔΟΧΗ

Διδάσκοντες:

Ομότιμη Καθηγήτρια Δ. Παπαδοπούλου-Κλαμαρή

Καθηγητής Γ. Γεωργιάδης

Περιεχόμενο του μαθήματος:

1. Κτήση και απώλεια της κληρονομιάς (αποδοχή και είδη της, αποποίηση, αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής, μεταγραφή εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων κ.ά.).
2. Σχέσεις των κληρονόμων μεταξύ τους (προσαύξηση, συνεισφορά κ.ά.).
3. Σχέσεις των κληρονόμων με τρίτους (ευθύνη έναντι των δανειστών της κληρονομιάς, διαχωρισμός μεταξύ ατομικής και κληρονομιαίας περιουσίας κ.ά.).
4. Ιδιωτική αυτονομία και κληρονομικό δίκαιο (σύσταση ιδρύματος, κληρονομικές συμβάσεις, περιορισμοί εξουσίας διάθεσης της περιουσίας με διαθήκη κ.ά.).
5. Η νόμιμη μοίρα (de lege ferenda αξιολόγηση, δυνατότητα παραίτησης, εξαιρέσεις από την ισχύ της, κατάλειψη περιουσίας σε Trust).
6. Μορφές συμβίωσης και κληρονομική διαδοχή.
7. Το Δημόσιο ως κληρονόμος – Η φορολογική αντιμετώπιση της κληρονομικής διαδοχής.
8. Μέθοδοι αποτίμησης της κληρονομιάς (αποτίμηση επιχειρήσεων, δικαιωμάτων, ακινήτων).
9. Ευρωπαϊκό Κληρονομικό Δίκαιο (Κανονισμός ΕΕ 650/2012).
10. Το λειτούργημα του εκτελεστή διαθήκης (διορισμός, αποδοχή, εξουσίες, περιορισμοί κ.ά.).
11. Αποκλήρωση και κληρονομική αναξιοότητα.
12. Κοινός λογαριασμός και κληρονομία.
13. Η κληρονομήση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.
14. Κληρονομικό δίκαιο και προσωπικές εταιρείες.
15. Κληρονομικό δίκαιο και εγγύηση.

ΒΙΟΘΕΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Διδάσκοντες:

Ομότιμη Καθηγήτρια Δ. Παπαδοπούλου-Κλαμαρή

Καθηγητής Γ. Λέκκας

Τα ειδικότερα θέματα που αποτελούν αντικείμενο διδασκαλίας:

- Εισαγωγή στο Αντικείμενο του μαθήματος – Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της

Αξιοπρέπειας του Ατόμου σε σχέση με τις Εφαρμογές της Βιολογίας και της Ιατρικής: Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική (Σύμβαση του ΟΒΙΕΔΟ)

- Πρόσωπο: Έναρξη και Λήξη της Ζωής – Ταυτότητα του Προσώπου (συμπεριλαμβανομένης της Ταυτότητας Φύλου) – Νομική Κατάσταση του Εμβρύου – Κλωνοποίηση – Διακοπή της Κύησης
- Συναινέσεις: Η Συναίνεση του Ασθενούς – Η Συναίνεση του Ανήλικου Ασθενούς – Συναίνεση & Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή – Η Συναίνεση στις Μεταμοσχεύσεις – Συναίνεση & Ευθανασία
- Συγγένεια & Ιδιωτική Αυτονομία
- Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή: Ανωνυμία του δότη γεννητικού υλικού – Πλεονάζον γεννητικό υλικό – Προγεννητικός & Προεμφυτευτικός έλεγχος – Wrongful Birth & Wrongful Life – «Παρένθετη Μητρότητα»/Ηθικοί Προβληματισμοί/Εμπειρικές Έρευνες
- Μεταμοσχεύσεις
- Ευθανασία
- Κλινικές Δοκιμές

ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Κ. Χριστοδούλου

Αναπληρωτής Καθηγητής Ν. Κατηφόρης

Αναπληρωτής Καθηγητής Ν. Βερβεσός

Επίκουρος Καθηγητής Ι. Ανδρουλάκης

Ενδεικτική θεματική μαθήματος:

Γενική προβληματική

Υπερνομοθετικά θεμέλια, Διεθνείς πηγές, Φύση των αθλητικών κανόνων: Δίκαιο ή μη;

Αθλητικά νομικά πρόσωπα

ΑΑΕ, αθλητικά σωματεία, ΤΑΑ, ενώσεις, σύνδεσμοι και ομοσπονδίες

Αθλητικές συμβάσεις

Παίγνιο, Αθλητική εργασία, Παροχή αθλητικών υπηρεσιών, Στοιχείμα, Sponsoring

Αθλητική αστική ευθύνη

Αθλητική ποινική ευθύνη

Βία, Δωροδοκία, Doping

Αθλητική διανοητική ιδιοκτησία

Δικαιώματα μετάδοσης αγώνων, διακριτικά γνωρίσματα, προσωπικά δεδομένα

Επίλυση αθλητικών διαφορών

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Δ. Λιάππης

Επίκουρος Καθηγητής Κ. Καραγιάννης

Επίκουρος Καθηγητής Β. Τριανταφυλλίδης

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εισαγωγική εξοικείωση με τα βασικά χαρακτηριστικά της αγοράς της ενέργειας (ηλεκτρισμός) και η μελέτη και ανάλυση των αναπτυσσόμενων συμβατικών σχέσεων. Επίκεντρο του ενδιαφέροντος αποτελούν τα ζητήματα αστικού δικαίου που δημιουργούνται στη συναλλακτική αλυσίδα παραγωγοί – διαμεσολαβητές (ιδίως ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, Χρηματιστήριο Ενέργειας) - προμηθευτές – καταναλωτές στο δίκαιο της ενέργειας. Αντιμετωπίζονται ζητήματα περί τη λειτουργία και τους περιορισμούς της συμβατικής ελευθερίας, τη λειτουργία των αναγκαστικών συμβάσεων, τη διαμόρφωση των συμβατικών σχέσεων, την εκπλήρωση και αθέτηση των σχετικών ενοχών, την προστασία του καταναλωτή αφ' ενός κατά το γενικό δίκαιο (ΑΚ, ν. 2251/1994) και αφ' ετέρου κατά την ειδική νομοθεσία (λ.χ. Κώδικας Προμήθειας). Περαιτέρω, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται επίσης στις δυνατότητες θεμελίωσης αστικής ευθύνης λόγω παραβάσεων των κανόνων ρύθμισης της αγοράς ενέργειας.

Οι θεματικές ενότητες του μαθήματος είναι οι εξής:

1. Η ηλεκτρική ενέργεια ως αγαθό - Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά - Ιστορική εξέλιξη
2. Πηγές δικαίου – Βασική δομή – Ρυθμιζόμενα αντικείμενα - Νομική φύση και συνέπειες
3. Το νέο δίκαιο της ηλεκτρικής ενέργειας – Βασικές κατευθύνσεις του ενωσιακού δικαίου
4. Η απελευθερωμένη αγορά ενέργειας στην Ελλάδα - Μοντέλα οργάνωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας - Το ρυθμιστικό πλαίσιο
5. Η λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και οι συμμετέχοντες σε αυτή (διαχειριστές, λειτουργοί, παραγωγοί, προμηθευτές, καταναλωτές)
6. Το γενικό δίκαιο των συμβάσεων ηλεκτρικής ενέργειας
7. Έννομες σχέσεις αναφορικά με την πρόσβαση και τη χρήση των δικτύων
8. Έννομες σχέσεις στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας
9. Έννομες σχέσεις στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

10. Συμβατική ελευθερία και αναγκαστικές συμβάσεις στις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας
11. Οργάνωση της αγοράς και πρόσβαση στο σύστημα φυσικού αερίου
12. Συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου - Το παράδειγμα των ρητρών «take or pay»

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Α. Καραμπατζός

Αναπληρωτής Καθηγητής Ζ. Τσολακίδης

Σκοπός του μαθήματος είναι να εμβαθύνει σε σύγχρονες πτυχές του δικαίου της πωλήσεως εντός και εκτός ΑΚ, όπως το δίκαιο αυτό διαμορφώθηκε μετά την πρόσφατη νομοθετική παρέμβαση με τον ν. 4967/2022, με τον οποίο μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι Οδηγίες 2019/770/ΕΕ για τις συμβάσεις προμήθειας ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών (ΟΨΠ) και 2019/771/ΕΕ για τις καταναλωτικές πωλήσεις αγαθών (ΟΠΑ). Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην πρόσφατη εκτεταμένη τροποποίηση που επήλθε στον ΑΚ (για την ενσωμάτωση της ΟΠΑ) και η οποία ανατροφοδότησε τη συζήτηση και για διάφορα κλασικά δογματικά ζητήματα, όπως λ.χ. το ενδεχόμενο ενοποίησης των ξεχωριστών ρυθμίσεων για πραγματικά και νομικά ελαττώματα.

Ειδικότερα, η ύλη του μαθήματος διαιρείται σε δώδεκα θεματικές ενότητες, γύρω από τις οποίες εξακτινώνονται ασφαλώς και περαιτέρω ειδικές προβληματικές. Μεταξύ άλλων, θα εξετασθεί εκτενώς το περιεχόμενο και η σκοποθεσία των προαναφερθεισών Οδηγιών, καθώς και ο τρόπος μεταφοράς τους τόσο στην ελληνική έννομη τάξη όσο και σε άλλες ευρωπαϊκές έννομες τάξεις. Στο πλαίσιο αυτό, θα επιχειρηθεί και η ανάδειξη κάποιων σύγχρονων διεθνών τάσεων, όπως λ.χ. η συναλλακτική τάση για μετάβαση από ένα καθεστώς μεταβίβασης αγαθών σε ένα καθεστώς (χρονικά περιορισμένης) παραχώρησης της χρήσεως αγαθών ή παροχής υπηρεσιών – τάση προς υπηρεσιοποίηση (servitization). Από την άλλη μεριά, αντικείμενο πραγμάτευσης θα αποτελέσουν και κλασικές έννοιες του δικαίου της πωλήσεως, όπως λ.χ. το πραγματικό και το νομικό ελάττωμα, η έλλειψη συνομολογημένης ή συμφωνημένης ιδιότητας, καθώς και ειδικά ζητήματα παραγραφής και απαλλακτικών ρητρών. Επίσης, θα εξετασθούν ειδικές μορφές πωλήσεως της σύγχρονης συναλλακτικής ζωής, όπως η πώληση επιχείρησης ή η πώληση από απόσταση.

Οι δώδεκα θεματικές ενότητες-βασικοί άξονες του μαθήματος έχουν ως εξής:

1. Οι Οδηγίες 2019/770/ΕΕ και 2019/771/ΕΕ – Ιδίως η πώληση ψηφιακού περιεχομένου.
2. Η μεταφορά των Οδηγιών 2019/770/ΕΕ και 2019/771/ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη – Τα βασικά χαρακτηριστικά των νέων ρυθμίσεων και ιδίως οι νέες διατάξεις του ΑΚ .
3. Η έννοια της «έλλειψης/μη ανταπόκρισης του πράγματος στη σύμβαση» (βλ. και Σύμβαση της Βιέννης).
4. Η έννοια της συνομολογημένης ή συμφωνημένης ιδιότητας και η ευθύνη του πωλητή σε περίπτωση έλλειψής της.
5. Διάκριση μεταξύ πραγματικού και νομικού ελαττώματος – Προς μία ενοποίηση των ρυθμίσεων;
6. Η καταναλωτική πώληση και οι ιδιαιτερότητές της έναντι της «κοινής πώλησης» του ΑΚ.
7. Η ενσωμάτωση των Οδηγιών 2019/770/ΕΕ και 2019/771/ΕΕ σε άλλες ευρωπαϊκές έννομες τάξεις – Μία δικαιοσυγκριτική επισκόπηση.
8. Η τάση προς υπηρεσιοποίηση (servitization) και το συναλλακτικό προβάδισμα της παραχώρησης χρήσεως: προς μία μετεξέλιξη του δικαίου της πωλήσεως;
9. Κύρος απαλλακτικών ρητρών και δυνατότητα απόκλισης από διατάξεις αναγκαστικού δικαίου στις συμβάσεις πωλήσεως.
10. Ειδικά ζητήματα παραγραφής.
11. Ειδικά ζητήματα στην πώληση επιχείρησης.
12. Πωλήσεις από απόσταση και εκτός εμπορικού καταστήματος – Ιδίως το δικαίωμα του καταναλωτή προς υπαναχώρηση.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Διδάσκοντες:

Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Λαδογιάννης

Επίκουρος Καθηγητής Α. Παπαδημητρόπουλος

Το μάθημα εστιάζει το ενδιαφέρον του κυρίως **στη ζημία και στην αιτιώδη συνάφεια**, ως προϋποθέσεις της αστικής ευθύνης προς αποζημίωση (προσυμβατικής, συμβατικής, αδικοπρακτικής). Διαχρονικά και επίκαιρα θέματα από το δίκαιο της αποζημίωσης εξετάζονται εφαρμοσμένα, μέσα από χαρακτηριστικά νομολογιακά παραδείγματα, τα οποία τοποθετούνται και αναλύονται στο κατάλληλο θεωρητικό πλαίσιο.

Ενδεικτική θεματολογία:

- αβέβαιη αιτιότητα
- διαφυγόν κέρδος
- αποζημίωση και προσυμβατική ευθύνη

- υπαναχώρηση και αποζημίωση
- ζημία από περισσότερους-συρροή αιτιών-ζητήματα αναγωγής
- συντρέχον πταίσμα
- συνυπολογισμός ζημίας και κέρδους
- αφηρημένος υπολογισμός-ποινική ρήτρα
- ειδικά θέματα μη περιουσιακής ζημίας (ηθικής βλάβης, ψυχικής οδύνης)
- έμμεση και μέλλουσα ζημία
- ζητήματα παραγραφής
- ζητήματα αποτίμησης της ζημίας
- in natura αποζημίωση
- ζημία τρίτου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΩΝ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Κ. Χριστοδούλου

Καθηγητής Γ. Μεντής

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ι. Κονδύλη

Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Λαδογιάννης

Στις μεθόδους ερμηνείας των νόμων (με έμφαση στους κανόνες του αστικού δικαίου, χωρίς να αποκλείεται ο παραλληλισμός και η αντιπαραβολή με την ερμηνεία κανόνων δικαίου προερχομένων από άλλους κλάδους) καθώς και των δικαιοπραξιών, είναι αφιερωμένο το παρόν μάθημα. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εμπεδώνουν βασικές γνώσεις της ερμηνευτικής και μεθοδολογίας του δικαίου που τους είναι ιδιαίτερα χρήσιμες τόσο για την άσκηση κάθε νομικού επαγγέλματος όσο και για την επιστημονική ενασχόληση με το δίκαιο. Η επιδίωξη της πειθούς των νομικών κρίσεων μέσω της αιτιολόγησής τους είναι άλλωστε *sine qua non* σε μία δημοκρατική πολιτεία, διεπόμενη από τις θεμελιώδεις αξιολογήσεις του Συντάγματος. Στο πλαίσιο του μαθήματος, το οποίο στηρίζεται σε εισηγήσεις των φοιτητών, υπό την επίβλεψη των διδασκόντων, και στον διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων, αναλύονται, με αναφορά σε θεωρία και νομολογία, η γραμματική ερμηνεία, η ιστορική ερμηνεία, η συστηματική ερμηνεία, η τελολογική ερμηνεία και η σύμφωνη με το Σύνταγμα και το ενωσιακό δίκαιο ερμηνεία, η ιδιαίτερη λειτουργία των γενικών ρητρών και αόριστων νομικών εννοιών, περαιτέρω «τόποι» - ερμηνευτικά επιχειρήματα αντλούμενα από την σύγκριση μεταξύ των εννόμων τάξεων, την κοινή λογική κ.λπ., η διαπίστωση της ύπαρξης κενών και οι τρόποι πλήρωσής τους. Ιδιαίτερες εισηγήσεις αφιερώνονται στους ερμηνευτικούς κανόνες των δικαιοπραξιών (γενικούς και ειδικούς) καθώς και στην ιδιαιτέρως σημαντική

στην πράξη θεμελίωση λόγων αναιρέσεως σε περίπτωση παράβασης των ερμηνευτικών κανόνων.

Θεματικές ενότητες

1. Γραμματική ερμηνεία
2. Ιστορική ερμηνεία
3. Συστηματική ερμηνεία
4. Τελολογική-αντικειμενική ερμηνεία
5. Σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία και το ενωσιακό δίκαιο
6. Γενικές ρήτρες – αόριστες έννοιες:
7. Επιχειρήματα με συμπληρωτική σημασία. Νομολογία – έθιμο (lex mercatoria) – συγκριτικό δίκαιο
8. Πλήρωση κενών – συμπληρωτική και extra legem διάπλαση του δικαίου
9. Ερμηνεία δικαιοπραξιών
10. Ανααιρετικός έλεγχος

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Γ. Μεντής

Μικτές συμβάσεις οι οποίες δεν ρυθμίζονται από το ειδικό ενοχικό δίκαιο του Αστικού Κώδικα (άρα δεν διδάσκονται στα προπτυχιακά μαθήματα), αποτελούν το αντικείμενο μελέτης αυτού του μαθήματος, το οποίο βασίζεται σε εισηγήσεις από την πλευρά των φοιτητών και στην συζήτηση με τους διδάσκοντες και τους συμμετέχοντες. Αναλύονται, ενδεικτικά, η χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), η χρονομετρική μίσθωση (time-sharing), η σύμβαση παροχής τεχνογνωσίας (know-how), οι συμβάσεις διαχείρισης απαιτήσεων, οι συμβάσεις της οικονομίας διαμοιρασμού, οι συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας, οι συμβάσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών κ.λπ. Στο μάθημα καλούνται και εξειδικευμένοι νομικοί της πράξης.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

1. Εισαγωγή - διανομή θεμάτων - Γενική παρουσίαση
2. Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης

- Βασικά χαρακτηριστικά. Έννομες σχέσεις. Πρακτική ανάγκη.
 - Δικαιώματα των μερών, σε περίπτωση ελαττωματικότητας.
 - Τι είναι η option; Πότε παρέχεται;
 - Τι είναι αντίστροφη χρηματοδοτική μίσθωση, πώς λειτουργεί;
3. Χρονομεριστική μίσθωση
4. Συμβάσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών
- Νομοθετικό πλαίσιο.
 - Διακρίσεις επενδυτικού προφίλ. Δυνατότητα μεταβολής: opting up / opting down.
 - Ζητήματα-βάσεις ευθύνης – ενδοσυμβατική, αδικοπρακτική, συρροή.
 - Έλεγχος καταλληλότητας – έλεγχος συμβατότητας.
 - Σιωπηρώς συναπτόμενη σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.
 - Σημασία άρθρου 729 ΑΚ.
5. Σύμβαση τεχνογνωσίας (know-how)
6. Οι Οδηγίες 2019/770 και 2019/771.
- Τι αλλάζει σε σχέση με το υφιστάμενο καθεστώς; Ποια ανάγκη γέννησε την νομοθετική αυτή πρωτοβουλία;
 - Βασικά χαρακτηριστικά. Ανταγωνισμός με το δίκαιο του αστικού κώδικα.
 - Τι είναι ψηφιακό περιεχόμενο. Πώς ρυθμίζεται μέχρι στιγμής.
 - Τι είναι το internet of things;
7. Συμβάσεις εκποίησης και ανάθεσης της διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια
- Ποια η διαφορά εκποίησης – ανάθεσης διαχείρισης;
 - Σύγκριση με την παραδοσιακή σύμβαση εκχώρησης του ΑΚ.
 - Ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων. Πώς αντιμετωπίζονται;
8. Συμβάσεις της οικονομίας διαμοιρασμού I
9. Συμβάσεις της οικονομίας διαμοιρασμού II

- Γιατί έχει σημασία ο χαρακτηρισμός της υπηρεσίας ως υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας; - Νομολογία ΔΕΕ.
- Έννομες σχέσεις, ζητήματα ευθύνης.
- Πώς λειτουργεί η κάθε πλατφόρμα.
- Σύμβαση μίσθωσης, σύμβαση μεσιτείας, εννοιολογικά χαρακτηριστικά.
- Προβλέψεις Κανονισμού Πολυκατοικίας.

10. Συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας I (franchising-εμπορική διανομή, εμπορική αντιπροσωπία, συμβάσεις δικτύου)

11. Συμβάσεις εμπορικής συνεργασίας II (franchising-εμπορική διανομή, εμπορική αντιπροσωπία, συμβάσεις δικτύου)

- Νομοθετικό πλαίσιο.
- Τι είναι το καθένα. Σε τι μοιάζουν, σε τι διαφέρουν. Αναλογική εφαρμογή, πότε.
- Franchising: δυνατότητα εναγωγής ενός franchisee από άλλον λόγω βλαπτικής συμπεριφοράς εντός του συστήματος.
- Αποζημίωση πελατείας: έννοια, περιεχόμενο, παραγραφή.

12. Σύμβαση μεταβίβασης επιχείρησης.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Διδάσκοντες:

Καθηγητής Κ. Χριστοδούλου

Αναπληρωτής Καθηγητής Γ. Λαδογιάννης

Ενδεικτική θεματική μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Αντικειμενική οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής του ΓενΚαν
Έννοια και κατηγορίες δεδομένων (απλά και ευαίσθητα) – Σκοπός (Facebook?) - Αρχείο
3. Υποκειμενική οριοθέτηση - Δικαιούχοι και υπόχρεοι προστασίας
Υποκείμενο, Υπεύθυνος επεξεργασίας, DPO, Εκτελών την επεξεργασία και Τρίτοι
4. Το επιτρεπτό της επεξεργασίας Ο κανόνας: Η απαγόρευση - Νόμιμες βάσεις επεξεργασίας
5. Η συγκατάθεση του υποκειμένου

6. Αρχές επεξεργασίας: νομιμότητα, αναλογικότητα, ακρίβεια, μυστικότητα, διαφάνεια
Δικαιώματα του υποκειμένου (πρόσβασης, ενημέρωσης, αντίρρησης [δικαίωμα στη λήθη] κ.ά.)
7. Κυρώσεις της παράνομης επεξεργασίας
Αστικές: άρση της προσβολής, αποζημίωση, ικανοποίηση ηθικής βλάβης - Ποινικές
Διοικητικές κυρώσεις («κρυφοποινές»: η αρχή ‘ne bis in idem’ κ.ά.)
8. Προσωπικά δεδομένα και Τύπος
9. Προσωπικά δεδομένα και Δικαιοσύνη
10. Προσωπικά δεδομένα και Υγεία
11. Προσωπικά δεδομένα στα e-δίκτυα – Το Spam (“μη ζητηθείσα επικοινωνία”)
12. Οικονομικά δεδομένα: Τειρεσίες, Τηλεγνούς – Δεδομένα επιχειρήσεων
13. Η ηλεκτρονική δικαιοπραξία
Νομική φύση, ελαττώματα - Η επαγγελματική ηλεκτρονική δικαιοπραξία, συμβάσεις
εξ αποστάσεως – Κυρώσεις για παράβαση των υποχρεώσεων ενημέρωσης, ακυρότητα,
υπαναχώρηση κ.ά.
14. Τεχνητή νοημοσύνη (AI)
Αστική ευθύνη από αυτόνομη AI – Διανοητική ιδιοκτησία επί προϊόντων δημιουργικής
αυτόνομης AI κ.ά.
15. Ενοχικές σχέσεις στο δίκτυο
Ευθύνη του παρόχου δικτύου γενικά και ειδικώς πλατφόρμας για προσβολή
πνευματικών ή συγγενικών εξουσιών - Καταγγελία της σύμβασης δικτύου σε
περίπτωση μονομερούς τροποποίησης ΓΟΣ
16. Δίκαιο ανταγωνισμού στα ηλεκτρονικά δίκτυα
Γενική άδεια παροχής υπηρεσιών δικτύου - Καθολική υπηρεσία - Υποχρεώσεις
επιχειρήσεων με σημαντική θέση στην αγορά: Υποχρεωτική παραχώρηση πρόσβασης
στο δίκτυο (essential facilities) – Διαχωρισμός (unbundling) κ.λ.π.
17. Ονόματα χώρου (Domain Names) στο Διαδίκτυο
Νομική φύση – Σύσταση - Μεταβίβαση - Καλόπιστη κτήση - Κατάσχεση
ηλεκτρονικού εντύπου
18. Ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών
Ηλεκτρονικό, πλαστικό χρήμα, έξυπνη κάρτα – Νομική φύση, ανώμαλη εξέλιξη,
κατάσχεση – Συνέπειες χρήσης της κάρτας από κλέπτη
19. Άλλα αξιόγραφα
20. Ηλεκτρονικά έγγραφα
Τηλεομοιοτυπία και ηλεκτρονικά έγγραφα υπό στενή έννοια, ρυθμιζόμενα και μη, ως
συστατικός και αποδεικτικός τύπος.

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Διδάσκοντες:

Καθηγήτρια Ε. Δακορώνια

Επίκουρος Καθηγητής Θ. Λύτρας

Επίκουρος Καθηγητής Β. Παναγιωτόπουλος

Η Αστική Ευθύνη του Δημοσίου αφορά τα κάτωθι:

- Ανάλυση των προϋποθέσεων των άρθρων 104-106 ΕισΝΑΚ, με έμφαση στις
προϋποθέσεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ. Γενική Εισαγωγή

- Παράνομη πράξη ή παράλειψη των οργάνων του Δημοσίου ή του ν.π.δ.δ. κατά την
άσκηση δημόσιας εξουσίας και κατά παράβαση διάταξης που δεν έχει τεθεί

αποκλειστικά υπέρ του γενικού συμφέροντος ως προϋποθέσεις για την υποχρέωση αποζημίωσης

-Παραδείγματα αστικής ευθύνης του Δημοσίου ή των ν.π.δ.δ. από τη νομολογία

-Ευθύνη σε περίπτωση παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων (π.χ. άδικη ή παράνομη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας). Άρθρα 535-544 νέου ΚΠοινΔικ (άρθρα 533-545 καταργηθέντος ΚΠοινΔικ)

-Εις ολόκληρον ευθύνη του Δημοσίου ή των ν.π.δ.δ. και των οργάνων τους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των τελευταίων (βλ. άρθρ. 38 ν. 3528/2007);

-Ευθύνη για νόμιμη συμπεριφορά;

-Ευθύνη του Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις των δικαστικών λειτουργών (άρθρ. 6 παρ. 1 ν. 693/1977: αγωγή κακοδικίας);

-Ευθύνη του Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις του νομοθέτη;

-Προνόμια του Δημοσίου. Σύμφωνα με το Σύνταγμα η σύντομη παραγραφή (2ετής) των αξιώσεων υπαλλήλων του Δημοσίου κατ' αυτού που θέσπισε ο νομοθέτης (άρθρ. 90 παρ. 3 ν. 2362/1995, καταργηθέντος με άρθρ. 177 παρ. 1 ν. 4270/2014, και άρθρ. 140 ν. 4270/2014);

-Αρμοδιότητα διοικητικών δικαστηρίων για την εκδίκαση των αγωγών αποζημίωσης. Πρόκριμα η άσκηση προσφυγής για την άσκηση αγωγής αποζημίωσης;

-Συμπεράσματα και δικαιοπολιτικές προτάσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (ΔΕΠ)

Επίκουρος Καθηγητής ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	iandroulakis@law.uoa.gr
Ομότιμος Καθηγητής ΑΥΤΟΥΣΤΙΑΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	maugoust@law.uoa.gr
Αναπληρωτής Καθηγητής ΒΕΡΒΕΣΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	nvervessos@law.uoa.gr
Καθηγητής ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 2 ggeorgiades@law.uoa.gr
Καθηγήτρια ΔΑΚΟΡΩΝΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 4 edakoron@law.uoa.gr

Π.Μ.Σ. «Αστικό Δίκαιο»

Επίκουρος Καθηγητής ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 6 kkaragiannis@law.uoa.gr
Καθηγητής ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 5 akarampat@law.uoa.gr
Αναπληρωτής Καθηγητής ΚΑΤΗΦΟΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	nikkat@law.uoa.gr
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΚΟΝΔΥΛΗ ΙΩΑΝΝΑ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 2 ikondyli@law.uoa.gr
Αναπληρωτής Καθηγητής ΛΑΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	dladas@law.uoa.gr
Αναπληρωτής Καθηγητής ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 3ος ορ., γρ. 4 gladogiannis@law.uoa.gr
Καθηγητής ΛΕΚΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 7 glekkas@law.uoa.gr
Καθηγητής ΛΙΑΠΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 4 dliappis@law.uoa.gr
Επίκουρος Καθηγητής ΛΥΤΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 6 lytrasth@law.uoa.gr
Καθηγητής ΜΕΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 3 georgiosmentis@mentlaw.gr
Αναπληρωτής Καθηγητής ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 6 nikpan@law.uoa.gr
Επίκουρος Καθηγητής ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΓΙΑΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 2 vpanag@law.uoa.gr
Επίκουρος Καθηγητής ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 3ος ορ., γρ. 4 apapadimi@law.uoa.gr
Ομότιμη Καθηγήτρια ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΛΑΜΑΡΗ ΔΗΜΗΤΡΑ	dpapadop@law.uoa.gr
Καθηγήτρια ΠΑΠΑΡΣΕΝΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 3

	evipars@law.uoa.gr
Επίκουρος Καθηγητής ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 3ος ορ., γρ. 4 vatriant@law.uoa.gr
Αναπληρωτής Καθηγητής ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 2 zatsolak@law.uoa.gr
Ομότιμη Καθηγήτρια ΧΡΙΣΤΑΚΑΚΟΥ-ΦΩΤΙΑΔΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ	kchrista@law.uoa.gr
Καθηγητής ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	Ακαδημίας 47, 1ος ορ., γρ. 2 kchristo@law.uoa.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π.Μ.Σ.

Στοιχεία Επικοινωνίας

Ταχυδρομική διεύθυνση: Ακαδημίας 45 & 47

Τηλέφωνο Γραμματείας Π.Μ.Σ.: 2103688669 (Ευαγγελία-Ελισάβετ Βουτσίνου)

2103688656 (Δημήτριος Αθανασόπουλος)

Email Γραμματείας: evoutsi@uoa.gr

dathanas@law.uoa.gr

Ηλεκτρονική σελίδα Π.Μ.Σ.: Στην ηλεκτρονική σελίδα των Π.Μ.Σ. https://www.law.uoa.gr/metaptychiakes_spoyses/ θα βρείτε πληροφορίες για τη νομοθεσία που διέπει τα Π.Μ.Σ., τους Κανονισμούς Λειτουργίας των Π.Μ.Σ., ανακοινώσεις, υποδείγματα αιτήσεων, προγράμματα σπουδών, πρόγραμμα μαθημάτων, διδάσκοντες, κ.α. σχετικές πληροφορίες.

Οι θυρίδες της Νομικής Σχολής για την εξυπηρέτηση του κοινού στεγάζονται στο ισόγειο του κτιρίου της οδού Ακαδημίας 45.

Η διά ζώσης εξυπηρέτηση των φοιτητών γίνεται: ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΕΤΑΡΤΗ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ από τις 11.00 π.μ. έως τις 13.00 μ.μ.

ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ – ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Η σχολή έχει στη διάθεσή της αμφιθέατρα/αίθουσες για τις παραδόσεις των μαθημάτων και εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών για τη διδασκαλία εργαστηριακών μαθημάτων καθώς και βιβλιοθήκη. Ειδικά για την υλοποίηση των ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων του ΠΜΣ, οι αίθουσες διδασκαλίας είναι:

Μέγαρο Θεωρητικών Επιστημών (Μ.Θ.Ε.) Σίνα 3

Νομική Σχολή (Σόλωνος 57)

Νομική Σχολή (Ακαδημίας 45)

(Όλα τα αμφιθέατρα και οι αίθουσες διαθέτουν σύγχρονο οπτικοακουστικό και υπολογιστικό εξοπλισμό, καθώς και υψίρρυθμη σύνδεση με το δίκτυο.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες για την πρόσβαση τους στην Νομική Σχολή μπορούν να χρησιμοποιούν τα Μ.Μ.Μ.

Πληροφορίες για τα δρομολόγια των συγκοινωνιών:

<https://www.oasa.gr>

<https://stasy.gr>

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Το Εργαστήριο Νομικής Πληροφορικής της Νομικής Σχολής βρίσκεται στον 3ο όροφο του κτιρίου της οδού Ακαδημίας 47. Στο χώρο αυτό οι φοιτητές/τριες με τη χρήση του αριθμού μητρώου τους και του προσωπικού κωδικού (PIN) που έχουν ορίσει και τη διαδικασία εγγραφής στις υπηρεσίες επιτρέπεται να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο και σε επιλεγμένες ψηφιακές βιβλιοθήκες μέσω σειράς

διαθέσιμων Η/Υ. Η βιβλιοθήκη λογισμικού περιλαμβάνει: Microsoft Office, MATLAB, POM-QM for Windows, Mathematica, Python, R, Weka, κ.ά.

BIBΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Διεύθυνση: Σόλωνος 104 και Μαυρομιχάλη 17 Αθήνα, Τ.Κ. 10680

Τηλέφωνο: (+30) 210 368 8113

Η Βιβλιοθήκη της Νομικής Σχολής στεγάζεται στο κτήριο του Παλαιού Χημείου (Σόλωνος 104). Η ενιαία Βιβλιοθήκη δημιουργήθηκε το 2016 και αποτελεί μετεξέλιξη των Νομικών Φροντιστηρίων - Σπουδαστηρίων, τα οποία χρονολογούνται από την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών και της Νομικής Σχολής (1837). Η συλλογή της συγκρίνεται επάξια με τις αντίστοιχες συλλογές μεγάλων πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών του εξωτερικού και καλύπτει σε ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία όλους τους κλάδους του Ηπειρωτικού και Αγγλοσαξονικού Δικαίου. Διαθέτει πλούσιο ψηφιακό υλικό, αναπτύσσει τη δική της ψηφιακή νομική συλλογή και εξασφαλίζει πρόσβαση σε εθνικές και διεθνείς βάσεις νομικών δεδομένων. Είναι οργανωμένη και λειτουργεί κατά τα σύγχρονα πρότυπα ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, διαθέτει κατηρτισμένο προσωπικό το οποίο οργανώνει τη συλλογή και εξυπηρετεί τις ανάγκες των χρηστών μέσω των τμημάτων διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης, εξυπηρέτησης και δανεισμού, καθώς και του τμήματος προσκτήσεων και βιβλιοθηκονομικής Επεξεργασίας. Η Βιβλιοθήκη καλύπτει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των μελών της Νομικής Σχολής καθώς και την ευρύτερη νομική κοινότητα, παρέχοντας ολοκληρωμένη πρόσβαση σε έγκαιρη και έγκυρη νομική πληροφόρηση. Επίσης,

συμμετέχει και προωθεί τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων υποστηρίζοντας τον εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και ανθρωπιστικό ρόλο του ΕΚΠΑ.

Καταλαμβάνει χώρους 1300 m² στο ισόγειο, τον πρώτο και το δεύτερο όροφο του κτηρίου του Παλαιού Χημείου (εικονική επίσκεψη και περιήγηση στο κανάλι της Βιβλιοθήκης στο [YouTube](https://www.youtube.com/channel/UCA6v5nuKmISHP-6VNUo-OiA) <https://www.youtube.com/channel/UCA6v5nuKmISHP-6VNUo-OiA>).

Για τη διαζώσης εξυπηρέτηση διαθέτει στις εγκαταστάσεις της δύο αναγνωστήρια στο επίπεδο του δευτέρου ορόφου και ένα στο επίπεδο του πρώτου ορόφου, ενώ θέσεις μελέτης υπάρχουν και στο επίπεδο του ισόγειου όπου φιλοξενούνται οι συλλογές ταξιθετημένες ανά τομέα δικαίου. Ο συνολικός αριθμός των θέσεων εξυπηρέτησης σε όλα τα επίπεδα ανέρχονται στις 275. Σε περιόδους αυξημένης ζήτησης (περίοδος εξετάσεων) διατίθενται ως αναγνωστήρια και τα δυο Αμφιθέατρα του κτηρίου.

Η βιβλιοθήκη διαθέτει επίσης wifi και υποδομές για χρήση προσωπικών Η/Υ. Επίσης διαθέτει 17 Η/Υ για το κοινό (σταθμούς αναζήτησης στον κατάλογο OPAC, πρόσβαση στο διαδίκτυο και συγγραφή εργασιών).

Φιλοξενεί περίπου 100.000 τόμους βιβλίων η πλειοψηφία των οποίων χρονολογούνται από τις αρχές του 20ου αιώνα έως σήμερα ενώ διαθέτει και συλλογή σπανίων βιβλίων που χρονολογούνται από το 1600 περίπου. Η ανάπτυξη της συλλογής γίνεται σε συνεχή βάση από αγορές αλλά και δωρεές.

Διαθέτει επίσης 1.000 περίπου τίτλους περιοδικών νομικού περιεχομένου σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή τα περισσότερα εκ των οποίων διατίθενται πλέον ηλεκτρονικά μέσω των ελληνικών και ξενόγλωσσων συνδρομητικών βάσεων δεδομένων <http://law.lib.uoa.gr/ypiresies/baseis-nomikon-dedomenon.html>, που διασφαλίζονται από ποικίλες πηγές (κονδύλια της Βιβλιοθήκης, της Κοσμητείας και των ΠΜΣ της Νομικής Σχολής, μέσω της Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών).

Η Βιβλιοθήκη βρίσκεται στη διαδικασία διαμόρφωσης χώρων και απόκτησης εξοπλισμού για σταθμούς εργασίας υποστήριξης Φοιτητών με Αναπηρίες

(ΦμεΑ), ενώ Βρίσκεται σε άμεση συνεργασία με τη Μονάδα προσβασιμότητα του ΕΚΠΑ.

Περισσότερες πληροφορίες στην επίσημη ιστοσελίδα τη Βιβλιοθήκης <http://law.lib.uoa.gr/> (gre), <http://www-en.lib.uoa.gr/libraries/law.html>, αλλά και στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (fb και insta).

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης

Όλες οι ηλεκτρονικές πηγές και συναφείς ηλεκτρονικές υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης και του Κέντρου Πληροφόρησης που φιλοξενείται και συντηρείται από το Υπολογιστικό Κέντρο Βιβλιοθηκών (ΥΚΒ) του ΕΚΠΑ. Αναλυτικότερα, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται είναι: πρόσβαση σε ηλεκτρονικές online πηγές πληροφόρησης, ανοικτός δημόσιος κατάλογος ΟΡΑC, ηλεκτρονική έκδοση περιοδικών του ΕΚΠΑ, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, ενιαία πλατφόρμα ιδρυματικού αποθετηρίου/ψηφιακής βιβλιοθήκης "Πέργαμος", ειδικές ψηφιακές βιβλιοθήκες και συλλογές, θεματικές πύλες, παραγγελία άρθρων, διαδανεισμός βιβλίων, υπηρεσία "Ρωτήστε έναν Βιβλιοθηκονόμο".

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Διδασκαλείο Ξένων γλωσσών

Το διδασκαλείο ξένων γλωσσών του ΕΚΠΑ είναι μια ανεξάρτητη και αυτοτελής ακαδημαϊκή μονάδα, η οποία παρέχει ανωτέρου επιπέδου διδασκαλία 25 ξένων γλωσσών. Οι φοιτητές/τριες του ΕΚΠΑ έχουν μειωμένα δίδακτρα.

Πολιτιστικός Όμιλος Φοιτητών

Ο ΠΟΦ είναι ένας χώρος συλλογικής έκφρασης και δημιουργίας. Οι φοιτητές/τριες έρχονται σε επαφή με έργα τέχνης και ενθαρρύνονται να δημιουργούν τα δικά τους καλλιτεχνικά έργα. Περιλαμβάνει 5 τομείς: μουσικό, θεατρικό, χορευτικό, κινηματογραφικό και φωτογραφικό

Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο-Κολυμβητήριο

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑ βρίσκονται στην Πανεπιστημιούπολη. Αποτελούνται από ανοικτά γήπεδα, κλειστό γυμναστήριο και κολυμβητήριο. Πραγματοποιούνται ποικίλα προγράμματα και τμήματα άθλησης. Σε αυτές μπορούν να έχουν πρόσβαση και να τις χρησιμοποιήσουν και οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες.

Φοιτητική εστία

Η Φοιτητική εστία στεγάζει 1064 φοιτητές/τριες με κοινωνικά κριτήρια.
<http://fepa.uoa.gr/prosbash.html>

Τμήμα Σίτισης Φοιτητών

Το Πανεπιστήμιο παρέχει δωρεάν σίτιση στους μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες. Για τις προϋποθέσεις και άλλα επί μέρους ζητήματα που σχετίζονται με τη σίτιση των φοιτητών, μπορείτε να αναφερθείτε στην Ιστοσελίδα της Πανεπιστημιακής Λέσχης. https://www.lesxi.uoa.gr/foititiki_merimna/tmima_sitisis_foititon/

Υγειονομική υπηρεσία

Η υπηρεσία καλύπτει φοιτητές/τριες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη
https://www.lesxi.uoa.gr/foititiki_merimna/ygeionomiki_ypiresia/

Μονάδα ψυχοκοινωνικής παρέμβασης

Η μονάδα προσφέρει βοήθεια και υποστήριξη, αλλά και εκπαίδευση σε μηχανισμούς διαχείρισης δυσκολιών <http://psychpar.lesxi.uoa.gr>

Μονάδα υποστήριξης αλλοδαπών φοιτητών

Η μονάδα υποστηρίζει τους/τις αλλοδαπούς/ές φοιτητές/τριες, πριν και μετά την άφιξή τους στη χώρα, σχετικά με θέματα διαδικασιών, ενεργειών και επικοινωνίας με άλλους φορείς του Δημοσίου <https://issu-el.uoa.gr/>

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Ηλεκτρονική Τάξη

Η ηλεκτρονική τάξη e-class αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων και υποστηρίζει την υπηρεσία ασύγχρονης τηλεκαίδευσης στο ΕΚΠΑ χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web-browser) χωρίς την απαίτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων. Η ενσωμάτωση των μεθόδων ενισχυτικής τηλεκαίδευσης στη μαθησιακή διαδικασία του ΕΚΠΑ υποστηρίζει και ενισχύει τη διδασκαλία και την πρόσβαση στη γνώση, παρέχοντας συνδυασμούς νέων μεθόδων για τη συμπλήρωση των παραδοσιακών τρόπων διδασκαλίας.

Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Γραμματείας

Μέσω της υπηρεσίας Ηλεκτρονικής Γραμματείας η οποία βασίζεται στο Πληροφοριακό Σύστημα (UniTron), οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ «Εμπορικό Δίκαιο» έχουν πρόσβαση σε μια σειρά ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Ακαδημαϊκή Ταυτότητα

Η παροχή της ακαδημαϊκής ταυτότητας ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και υποστηρίζει πολλαπλές παροχές – προνόμια για όλα τα μέλη των ελληνικών ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (φοιτητές/τριες των τριών κύκλων σπουδών, μόνιμοι, επισκέπτες και συμβασιούχοι διδάσκοντες, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό), καθώς και τα μέλη ερευνητικών φορέων (ερευνητικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό). Με την Ακαδημαϊκή ταυτότητα μπορεί να

πιστοποιηθεί η ταυτότητα και η ιδιότητα του ατόμου, δίνεται πρόσβαση σε ακαδημαϊκές/ ερευνητικές υπηρεσίες, όπως η βιβλιοθήκη, η χρήση χώρων ελεγχόμενης στάθμευσης, κ.ά. και δίνεται η παροχή ειδικών εκπτώσεων σε εισιτήρια όλων των μεταφορικών μέσων, σε εισιτήρια για πολιτιστικές εκδηλώσεις, μουσεία, εμπορικές εκθέσεις και άλλα.

<http://academicid.minedu.gov.gr/>

Ψηφιακές Παροχές

Παρέχονται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες οι εξής ηλεκτρονικές υπηρεσίες:

Υπηρεσίες Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (email), σύνδεση μέσω ασύρματου δικτύου (Wi-Fi), ανάρτηση προσωπικών ιστοσελίδων εικονικό ιδιωτικό δίκτυο (VPN), δίκτυο αποφοίτων, ανοικτά ακαδημαϊκά μαθήματα, ακαδημαϊκές βιντεοδιαλέξεις, παρακολούθηση ζωντανών μεταδόσεων διαλέξεων, συμπλήρωση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων. (Για αναλυτική παρουσίαση των ψηφιακών παροχών -υπηρεσιών προς τους/τις φοιτητές/τριες του ΠΜΣ επισκεφθείτε την ηλεκτρονική σελίδα https://www.uoa.gr/el/foitites/ilektronikes_ypiresies/psifiakes_paroche/).

ΛΟΙΠΕΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Υποστήριξη Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ)

Για τους/τις φοιτητές/τριες με αναπηρία και/ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, προβλέπονται ορισμένες διευκολύνσεις όπως:

Κατά την περίοδο διδασκαλίας να ενημερώνονται έγκαιρα από εντεταλμένο υπάλληλο των Γραμματειών των Τμημάτων για το Πρόγραμμα, το χρόνο και το χώρο των μαθημάτων και για κάθε μεταβολή που έχει σχέση με τη φοιτητική τους κατάσταση.

Κατά την περίοδο των εξετάσεων να διαγωνίζονται σε χώρους προσβάσιμους, να συνοδεύονται, εάν χρειάζεται, στους χώρους των εξετάσεων από υπαλλήλους του ΕΚΠΑ ή από δικά τους πρόσωπα και να εξετάζονται με τους τρόπους που επιβάλλονται ανάλογα την περίπτωση.

Σε όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους να υπάρχει Καθηγητής, στον οποίο θα απευθύνονται για να συζητούν τα προβλήματά τους. Ο Καθηγητής εν συνεχεία θα μπορεί να μεσολαβεί στις Πανεπιστημιακές αρχές για την επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Επιπροσθέτως για τους/τις Φοιτητές/τριες με Αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, λειτουργεί στο ΕΚΠΑ “Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία”, η οποία αποσκοπεί στο να διασφαλίσει στην πράξη την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, υποστηρικτικών

τεχνολογιών πληροφορικής, υπηρεσιών πρόσβασης, καθώς και συμβουλευτικών ψυχολογικών και εκπαιδευτικών.

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος

Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος καθοδηγεί και υποστηρίζει τους/τις φοιτητές/τριες στο ΠΜΣ παρέχοντας ποικίλες συμβουλές αναφορικά με το ΠΜΣ καθώς και την πιθανή περαιτέρω εξέλιξη των σπουδών του/της φοιτητή/τριας. Η υπηρεσία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της ορθής εκπαιδευτικής διαδικασίας που διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες αποτελεσματικής μετάδοσης της γνώσης χωρίς όμως να παραμελεί την ανάγκη της επικοινωνίας και υποστήριξης για άλλα θέματα που πιθανόν να απασχολούν τους/τις φοιτητές/τριες.

Συνήγορος του Φοιτητή

Θεσμός με τις εξής αρμοδιότητες: την εξέταση αιτημάτων φοιτητών για προβλήματα που αντιμετωπίζουν με τις ακαδημαϊκές και διοικητικές υπηρεσίες και αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα αυτά, τη διευκόλυνση των επαφών του/της φοιτητή/τριας με τα όργανα και τις υπηρεσίες διοίκησης, την εξέταση αναφορών-καταγγελιών των φοιτητών για παραβίαση διατάξεων και κανόνων της πανεπιστημιακής νομοθεσίας και δεοντολογίας, και την ενημέρωση των φοιτητών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

Δίνεται στους/ις φοιτητές/τριες η δυνατότητα πρόσβασης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες για θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και για αντιμετώπιση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, μέσω των ειδικών μονάδων και δομών του Ιδρύματος. Ενδεικτικά αναφέρονται το Γραφείο Διασύνδεσης για θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, συμβουλευτικής σταδιοδρομίας και σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας (επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Γραφείου Διασύνδεσης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/> για περισσότερες πληροφορίες) και το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα-Καισαριανής, η Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης και το Συμβουλευτικό Κέντρο Ομηλίκων (Στην ιστοσελίδα https://www.uoa.gr/foitites/symboyleytikes_ypiresies οι σελίδες των συγκεκριμένων μονάδων και υπηρεσιών).